

AKADEMIA MEDYCZNA W GDAŃSKU
1945 – 1995

50
LAT
AMG

GAZET GDAŃSK AMG

Rok 5 nr 10 (58)

Październik 1995

Cena 1 zł

JUBILEUSZOWA INAUGURACJA W AKADEMII MEDYCZNEJ W GDAŃSKU
OGÓLNOPOLSKA INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO 1995/96 AKADEMII MEDYCZNYCH

PRZEMÓWIENIE **PROF. DR. HAB.** **ZDZISŁAWA WAJDY** **Rrektora Akademii** **Medycznej w Gdańsku**

W imieniu Senatu, w imieniu wspólnoty akademickiej Uczelni i własnym mam zaszczyt powitać Dostojnych Gości, przybyłych na dzisiejszą jubileuszową uroczystość inauguracyjną - otwarcie roku akademickiego 1995/96. Dziękuję pięknie za udział w tej znaczącej dla życia Uczelni uroczystości.

Witam wszystkich, witam Państwa gorąco i serdecznie.

Z całego serca witam absolwentów naszej Uczelni wszystkich roczników, ze szczególnym jednak wzruszeniem witam studentów pierwszego rocznika Akademii, którzy zaczynali studia w roku 1945, w tym trudnym okresie uczyli się i jednocześnie pomagali w budowaniu naszej Uczelni.

Z radością witam młodzież studencką, zwłaszcza koleżanki i kolegów po raz pierwszy przekraczających progi Uczelni. Wasza dzisiejsza immatrykulacja jest szczególna, bowiem wpisana jest w złoty jubileusz 50-lecia naszej Alma Mater.

Wielce Szanowni Państwo!

Przed pięćdziesięciu laty, w marcu 1945 r. Gdańsk wrócił do macierzy. Wśród zniszczeń, gruzów, zwalów ce-

gieł, ruin i zgłiszcz, jakie pozostawiła wojna, 8 października powołano pierwszą, samodzielną wyższą uczelnię medyczną, Akademię Lekarską, a jej siedzibą stały się zniszczone wojną szpitale Gdańska. Powołanie tej Uczelni, powołanie Akademii Lekarskiej w Gdańsku, odgrywało wówczas i odgrywa nadal zasadniczą rolę w ochronie zdrowia ludności regionu nadmorskiego i całej Polski Północnej.

Jej powstanie stało się początkiem, źródłem życia akademickiego w Gdańsku. Jej rola w kształceniu lekarzy, stomatologów i farmaceutów oraz w rozwoju medycznego życia naukowego, w rozwoju polskiej nauki, staje się znacząca. W roku 1946 powstał Wydział Farmaceutyczny, a w dwa lata później, w roku 1948, Oddział Stomatologiczny. W roku 1950 Akademia Lekarska otrzymuje nazwę, którą posiada do dziś, Akademii Medycznej w Gdańsku.

Uczelnia nasza powołana w miejsce o nieomal 1000-letniej historii, kultywuje tradycje nauk przyrodniczo-

lekarskich uprawianych tutaj od prawie 500 lat, a także kontynuuje tradycję nauczania medycyny na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Stefana Batoiego w Wilnie, z którego wywodziło się liczne grono profesorów, pionierów, twórców naszej Uczelni. W organizacji i rozbudowie Uczelni brali również udział ludzie nauki przybyli z różnych stron Polski - ze zniszczonej Warszawy, z Krakowa, Lublina, Poznania, a także ci, którzy po wojennej tułaczce wrócili do kraju. Tak więc nauczyciele akademicy, jak i społeczność studencka pochodziła ze wszystkich stron Polski.

Półwiecze istnienia Uczelni w perspektywie historycznej to okres krótki, jednak wydaje się wystarczający dla podjęcia próby prześledzenia dokonań i snucia refleksji. Zwłaszcza trudno oprzeć się wspomnieniom patrząc

DOKOŃCZENIE NA STR. 4

KRONIKA ŻYCIA UCZELNI

Prof. dr hab. Zdzisław Wajda – delegatem do „Eurosurgery”

Na posiedzeniu Zarządu Głównego Towarzystwa Chirurgów Polskich w dniu 8.09.1995 r. w Szczecinie prof. dr hab. Zdzisław Wajda został wybrany delegatem Towarzystwa do „Eurosurgery”.

Spotkanie absolwentów Stomatologii

W ramach obchodów 50-lecia AMG organizujemy spotkanie towarzyskie dla absolwentów Stomatologii z lat 1960-1962, które odbędzie się 7 października o godz. 10.00.

Prosimy o kontakt: dr hab. Barbara Adamowicz-Klepalska, tel. sek. /0-58/ 57-90-62; dr n. med. Anna Rosnowska-Mazurkiewicz, tel. /0-58/ 32-35-45

Uroczyste seminarium

W ramach obchodów 50-lecia AMG, w dniu 20 października 1995 r. o godz. 10.00 w Katedrze i Zakładzie Protetyki Stomatologicznej odbędzie się uroczyste seminarium zorganizowane pod patronatem JM Rektora Akademii Medycznej w Gdańsku, prof. dr. hab. Zdzisława Wajdy.

JM REKTOR Z OKAZJI UROCZYSTOŚCI JUBILEUSZOWYCH OGŁASZA W DNIACH 5 I 6 PAŹDZIERNIKA 1995 R. DNI REKTORSKIE

Dyplomatorium

27.10.1995 w sali Prof. S. Hillera w Zakładach Teoretycznych Akademii Medycznej w Gdańsku ul. Dębinki 1 o godz. 12.00 odbędzie się uroczyste Dyplomatorium Absolwentów Wydziału Lekarskiego 1989-1995, na które Dziekan Wydziału Lekarskiego serdecznie zaprasza.

Posiedzenie neurologów

Z okazji Jubileuszu 50-lecia Akademii Medycznej w Gdańsku Katedra Neurologii i Kliniki Neurologii Dorosłych i Neurologii Rozwojowej organizują wspólne posiedzenie poświęcone historii Klinik uzupełnione częścią naukową. Spotkanie odbędzie się w dniu 27 października o godz. 11.00 w hotelu „Heweliusz”. Na posiedzenie zaproszono wszystkich byłych pracowników Klinik. Zebranie zakończy uroczysty obiad, który sponsorują firmy farmaceutyczne.

Immatrykulacje

Uroczysta immatrykulacja studentów I roku Wydziału Lekarskiego i Oddziału Stomatologicznego w roku akademickim 1995/96 odbyła się w dniu 30.09.1995 r. o godz. 12.00 w sali im. Prof. M. Reichera.

Uroczystość rozpoczęcia nowego roku akademickiego 1995/96 na Międzyuczelnianym Wydziale Biotechnologii UG-AMG odbyła się 3.10.1995 r. o godz. 10.00 w sali im. Prof. S. Hillera.

**Z okazji Jubileuszu 50-lecia
Akademii Medycznej w Gdańsku
REKTOR I SENAT
mają zaszczyt zaprosić
na**

**UROCZYSTĄ INAUGURACJĘ
Roku Akademickiego 1995/96**

która odbędzie się 6 października 1995 r. o godz. 11.00 w Teatrze „Wybrzeże”, Gdańsk ul. Św. Ducha 2 (Targ Węglowy)

PROGRAM INAUGURACJI

Hymn Państwowy
Gaude Mater Polonia
Wystąpienie Rektora - prof. dr hab. Zdzisława Wajdy
Wystąpienia zaproszonych gości
Immatrykulacja
Wystąpienie przedstawiciela studentów
Wręczenie dyplomów wyróżniającym się absolwentom
Wręczenie dyplomów doktorom habilitowanym
Wręczenie odznaczeń
Gaudeamus

W foyer wystawy: *Osiągnięć Akademii Medycznej w Gdańsku oraz 50 lat Akademii Medycznej w fotografii*

Uroczystość poprzedzona będzie
Mszą Świętą

w intencji wspólnoty akademickiej, celebrowaną przez ks. arcybiskupa Tadeusza Goćłowskiego, w dniu inauguracji o godz. 8.00, w Katedrze Oliwskiej w Gdańsku-Oliwie przy ul. Cystersów 15.

Zaproszeni wykładowcy podczas uroczystego wręczania upominków we „Wróblówce”. Stoją od lewej: prof. E. Stanowski, prof. W. Olszewski, prof. B. Kohler, prof. J. Heimbucher, prof. H. Kress, prof. A. Fingerhut, prof. T. Hau, prof. D. Wittmann (fot. J. Nowak). III Sympozjum AEYMS na str. 16.

Przemówienie Dziekana Wydziału Lekarskiego prof. dr hab. Barbary Śmiechowskiej wygłoszone podczas immatrykulacji studentów I roku

Magnificencjo Rektorze, Wysoka Rado, Droga Młodzieży.

Witam serdecznie w progach naszej Uczelni wszystkich przyjętych na pierwszy rok studiów Wydziału Lekarskiego i Oddziału Stomatologicznego.

Gratuluje też pierwszego sukcesu życiowego, jakim było pomyślne zdanie egzaminu konkursowego na naszą Uczelnię.

Przyjmujemy Państwa dzisiaj do naszej społeczności akademickiej. Będą Państwo pierwszym rocznikiem drugiego 50-lecia istnienia Akademii Medycznej w Gdańsku, przeżywamy bowiem teraz uroczysty Jubileusz naszej Uczelni.

Dzisiejsza immatrykulacja otwiera program uroczystości poświęconych temu Jubileuszowi. W ten sposób także i Państwo rozpoczynając studia tworzą historię naszej Uczelni.

Za chwilę otrzymacie Państwo indeksy, w których wypełniono ich pierwsze strony. Pozostałe kartki są czyste. Serdecznie życzę, aby wysiłek, który Państwo i Wasi nauczyciele włożą w edukację medyczną, owocował dobrymi ocenami i wiedzą, która pozwoli

bez przeszkód zaliczyć kolejne lata studiów, aż do dyplomu.

Życzę, by te studia dawały radość i satysfakcję, byście Państwo swą postawą i sumienną nauką sprostali słowom, które od Was dzisiaj odbiorę.

Dziekan Wydziału Lekarskiego
prof. dr hab. B. Śmiechowska

Wiktor Tołkin, artysta rzeźbiarz, architekt - twórca medalu 50-lecia AMG

Podczas okupacji hitlerowskiej żołnierz AK, więzień Pawiaka i obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu; uczestnik powstania warszawskiego, jeniec w obozie Sandbostel.

Studia: Wydział Architektury Politechniki Gdańskiej (1952), Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Plastycznych - rzeźba (1954).

Twórczość:

rzeźba monumentalna, m.in.:

Ludziom morza, Gdynia 1965; *Pomnik Walki i Męczeństwa* na terenie obozu koncentracyjnego Stutthof, Sztutowo 1968; *Pomnik Walki i Męczeństwa* na Majdanku, Lublin 1969; *Pomnik Oręża*, Puck 1978; *Cmentarz - Pomnik Bobatów*, Gdańsk 1978-1985

medalierstwo, m.in.:

Powrót Gdańska do Macierzy, 1954; *Założenie Uniwersytetu Gdańskiego*, 1970; *Założenie Politechniki Gdańskiej*; *Założenie Akademii Medycznej w Gdańsku*; *50-lecie Akademii Medycznej w Gdańsku*.

W numerze...

Przemówienie JM Rektora prof. dr. hab. Zdzisława Wajdy	1
Przemówienie Dziekana Wydziału Lekarskiego prof. dr hab. Barbary Śmiechowskiej	3
Perspektywy rozwoju badań naukowych w Katedrze i Zakładzie Histologii i Immunologii	12
Z doświadczeń socjologa	14
Zarządzenie JM Rektora Nr12/95 dotyczące przyznawania medalu 50-lecia AMG	15
Otwarte wykłady na Wydziale Filologiczno-Historycznym UG	15
III Sympozjum Association of European Young Medical Scientists	16
Jubileuszowe posiedzenia stomatologów	16
II Zjazd Polskiego Towarzystwa Neurologów Dziecięcych	17
I Ogólnopolski Zjazd Zespołów Stomatologicznych	17
Stypendia DAAD i stypendia indywidualne	18
Program studenckich obchodów 50-lecia AMG w klubie „Medyk”	19
Dział Kadr	19
Przeczytane	19
Program obchodów 50-lecia AMG	20
Polecamy Czytelnikom	21
Na łamach prasy	22
Na 30-lecie Akademii Medycznej w Gdańsku	23
Rozwój AMG w latach 1966-1975	24
Jak obchodziliśmy pierwszy jubileusz Uczelni?	26
Historia choroby	26

GAZETA AMG

Redaguje zespół:

prof. dr hab. Marek Hebanowski, prof. dr hab. Brunon Imieliński (red. naczelny), prof. dr hab. Roman Kaliszan, prof. dr hab. Marek Łatoszek, mgr Józefa de Laval (z-ca red. naczelnego), dr Aleksander Stanek, sekretarz red.: mgr Danuta Gołębiowska, red. techniczna: mgr Tadeusz Skowrya.

Adres redakcji: Biblioteka Główna AMG, Gdańsk, ul. Dębinki 1, tel. 47-82-22 wew. 10-40.

Rej.: 1023/95, nakład: 1600

Redakcja zastrzega sobie prawo niewykorzystania materiałów nie zamówionych, a także prawo do skracania i adiustacji tekstów oraz zmiany ich tytułów.

Warunki prenumeraty:

Cena prenumeraty krajowej na 1995 r. wynosi 12 zł, pojedynczego numeru 1 zł; w prenumeracie zagranicznej - 1 USD.

Należność za prenumeratę należy wpłacać na konto Akademii Medycznej w Gdańsku z dopiskiem: prenumerata „Gazety AMG”:

Wielkopolski Bank Kredytowy S.A.
Oddz. Gdański 351-809-488.

DOKOŃCZENIE ZE STR. 1

na twarze przybyłych dziś, na tę uroczystość, absolwentów. Są wśród nas pierwsi studenci Akademii Lekarskiej, jej pierwsi wychowankowie, ci, którzy ją budowali, tworzyli w codziennym, niełatwym trudzie pracy i nauki. Są i tacy wśród nas, którzy pozostali w jej służbie przez całe życie, nieomal obchodząc 50-lecie swojej pracy, przechodząc wszystkie szczeble kariery akademickiej, ucząc się, a później, w ciągu dziesięcioleci, nauczając i wychowując wiele pokoleń lekarzy, stomatologów i farmaceutów.

Witam Was, Koleżanki i Koledzy, gorąco i serdecznie, wyrażając najwyższe uznanie, wyrażając radość, że możemy wspólnie uczestniczyć w naszym wielkim święcie.

Dostojni Goście, Szanowni Państwo.

Zanim przystąpię do przedstawienia w zarysie dziejów naszej Uczelni, uczcijmy pamięć wszystkich pracowników uczelni, profesorów, doktorów habilitowanych, adiunktów, asystentów, lekarzy, pielęgniarek, pracowników administracji Uczelni i Państwowych Szpitali Klinicznych, studentów, tych wszystkich, którzy odeszli na zawsze w czasie tego 50-lecia, a zwłaszcza tych, którzy odeszli od nas w minionym roku. Ich praca, postawa, poświęcenie i oddanie na zawsze pozostaną w naszej pamięci.

W minionym roku odeszli:

prof. dr hab. Helena Tokarz - kierownik Katedry i Zakładu Botaniki Farmaceutycznej

dr med. Janina Pstrokońska - starszy wykładowca w Katedrze i Klinice Anestezjologii i Intensywnej Terapii

mgr inż. Dariusz Janczewski - asystent w Samodzielnej Pracowni Informatyki Medycznej

mgr inż. Jerzy Langner - asystent w Zakładzie Radiologii

dr med. Romualda Konorska - były nauczyciel akademicki z III Kliniki Chorób Wewnętrznych

doc. dr med. Wiktor Taubenfligel - były kierownik I Kliniki Chirurgicznej

Jan Przybylski - były pracownik Działu Technicznego

dr n. fil. Józef Piliczewski - emerytowany adiunkt Katedry i Zakładu Chemii Organicznej

Bogdan Kułakowski - starszy technik dentystyczny w Katedrze i Zakładzie Protetyki Stomatologicznej

Piotr Gacek - student I roku Wydziału Lekarskiego

Kazimiera Mitura - emerytowana pracownica Działu ds. Aparatury

dr med. Janusz Dubicki - były nauczyciel akademicki I Kliniki Chorób Wewnętrznych i Ostrych Zatruc Instytutu Chorób Wewnętrznych

doc. dr hab. med. Karol Oppeln-Bronikowski - emerytowany kierownik Zakładu Anestezjologii i Reanimacji Instytutu Chirurgii

dr Janina Krzyżanowska-Makowska - emerytowany adiunkt Kliniki Chirurgii Stomatologicznej

Józef Kisiel - pracownik Zakładu Radiologii

prof. dr med. Franciszek Miedziński - emerytowany kierownik Kliniki Chorób Skórnych i Wenerycznych

prof. dr hab. Oskar Jankau - ordynator Oddziału Chirurgicznego Szpitala Morskiego im. PCK w Gdyni.

Uczcijmy ich pamięć przez powstanie i chwilę skupienia.

Dostojni Goście, Wielce Szanowni Państwo, Koleżanki i Koledzy! Każdy jubileusz zwykle staje się okazją do wielu przemyśleń, którym trudno się oprzeć, a których przedstawienie, nawet w zarysie, jest zadaniem niełatwym.

Moje wystąpienie jest próbą ukazania znaczących faktów z minionego półwiecza. Okres ten można umownie podzielić na dwa etapy - do i po roku 1970.

Pierwsze 25 lat (1945-1970) charakteryzują bardzo ważne dla Uczelni wydarzenia: powołanie Wydziału Lekarskiego, powstanie Wydziału Farmaceutycznego oraz Oddziału Stomatologicznego. Ten pierwszy, trudny okres tworzenia Akademii to dla wielu z nas najpiękniejszy okres życia - czas studiów, zdobywania stopni naukowych, czas naszej młodości, połączony z czynnym udziałem w odbudowie z wojennych zniszczeń. Był to także czas kształtowania się społeczności akademickiej, chociaż pod względem politycznym nie był to okres łatwy, zwłaszcza lata 1950-1960.

Okres pierwszego 25-lecia był wyjątkowo twórczy. Towarzyszył mu młodzięńczy entuzjazm i zaangażowanie, także w organizowaniu życia naukowego. Mało kto dziś pamięta, że w latach 1946-1951 działało na terenie Akademii Gdańskie Towarzystwo Lekarskie, pierwsze po wojnie regionalne, naukowo-zawodowe towarzystwo, które później dało początek oddziałom Polskiego Towarzystwa Lekarskiego i towarzystw specjalistycznych, że tu, w Gdańsku, w 1946 roku odbył się pierwszy po wojnie Zjazd Towarzystwa Chirurgów Polskich.

W Uczelni zrealizowano też pierwsze, najpotrzebniejsze inwestycje: odbudowano spaloną Klinikę Położniczo-Ginekologiczną, rozbudowano pomieszczenia dla Wydziału Farmaceutycznego, przygotowano pomieszczenia dla potrzeb Zakładów: Farmakologii, Higieny i Mikrobiologii, przeprowadzono remonty dla potrzeb III Kliniki Chirurgicznej i Wewnętrznej, oddano budynki dla Zakładu Biologii z Parazytologią, Zakładu Anatomii Prawidłowej tzw. "małe prosektorium", Zakładu Chemii Ogólnej z salą wykładową. Dla Zakładów Oddziału Stomatologicznego wybudowano budynek z salą wykładową, również powstał budynek z salą wykładową dla Zakładów: Anatomii Patologicznej, Histologii z Embriologią oraz Patologii Ogólnej. Dla potrzeb klinik chirurgicznych wybudowano salę wykładową im. Rydygiera, powstały także pawilony obserwacyjny i izolacyjny dla chorych z chorobą Heinego-Medina. Jak na powojenny okres był to duży wysiłek organizacyjno-inwestycyjny.

W tym najtrudniejszym, początkowym okresie korzystaliśmy z międzynarodowej pomocy, zwłaszcza Szwecji, która poprzez swą organizację Sweden in Help (SiH) do spraw pomocy medycznej wydatnie pomagała naszej odbudowującej się Uczelni.

Pierwsze lata działalności Uczelni charakteryzują się także znacznym rozwojem potencjału naukowego, zwłaszcza w latach 1960-1970, czego wyrazem była m.in. zwiększona liczba uzyskanych stopni naukowych. Należałoby podkreślić, że obecna kadra profesorska Akademii pochodzi w większości z tego właśnie okresu. Praca naukowa odbywała się wprawdzie przy skromnym wyposażeniu, ale ambicja i zapał ludzi zastępowały niedostatki.

Do roku 1970 podstawową, samodzielną jednostką organizacyjną, dydaktyczną i naukową była katedra, w której kierownik odpowiedzialny był za całość pracy i wykształcenie studentów w swoim przedmiocie. W zakresie dydaktyki studenckiej okres ten charakteryzuje poszukiwanie nowego modelu nauczania, mogło się wydawać lepszego, stąd częste wprowadzanie zmian w programach nauczania, nie zawsze wychodzące na dobre Uczelni i studiującym. Podstawową formą nauczania pozostawał wykład profesora i ćwiczenia w grupach studenckich. Można dziś bez obawy stwierdzić, że system katedralny w szkoleniu studentów, pomimo, a może właśnie dlatego, że był tradycyjny, to jednak spełniał dobrze swoje zadania i nie są uzasadnione zarzuty o braku nowoczesnej formy. System ten powoli zaczyna przeżywać swój renesans.

Lata sześćdziesiąte to dalsza rozbudowa Akademii, realizacja ważnych inwestycji. Studenci, którzy dotąd mieszkali w obcych domach akademickich, teraz otrzymali piękne, nowoczesne osiedle. Powstał nowy gmach dla Zakładów Wydziału Farmaceutycznego. Oddano do użytku tak potrzebny, nowy gmach Biblioteki Głównej, a na terenie PSK nr 1 - budynek dla Klinik Neurochirurgii i Chorób Oczu. W roku 1967 Klinika Chorób Zakaźnych została przeniesiona do nowoczesnego Wojewódzkiego Szpitala Zakaźnego.

Na początku drugiego 25-lecia Uczelni (1970-1995) zarysowały się koncepcje zmian zarówno metod nauczania, jak też pracy naukowo-badawczej. Akademia weszła w okres tzw. struktur instytutowych. Wprawdzie idea powołania instytutów narodziła się na fali wydarzeń politycznych zaistniałych w uczelniach w 1968 roku, tym niemniej wprowadzenie zmian w wyższym szkolnictwie medycznym było zgodne z powszechnymi tendencjami w świecie. Idea instytutów jednoproblemowych przetrwała z korzyścią w niektórych ośrodkach do dzisiaj, ale nie unikniono jednak i łączenia jednostek nie zawsze pokrewnych. Organizacja działalności naukowo-badawczej stworzyła konieczność planowania i integracji badań naukowych, co usprawiedliwia dodatkowo powołanie większych jednostek organizacyjnych, instytutów, skupiających kliniki i zakłady. W naszej Uczelni powstało jedenaście instytutów, a tylko kilka klinik i zakładów pozostało jednostkami samodzielnymi. Tematy badań naukowych zostały ujęte w problemy państwowe, resortowe oraz związane z przemysłem, który miał subsydiować odtąd również naukę. Niestety kryzys lat 70. doprowadził do załamania się całej gospodarki, w tym i spowolnienia rozwoju badań naukowych.

W procesie dydaktycznym studentów szczególnie starszych roczników Wydziału Lekarskiego zaszły ważne zmiany. Istotą ich było przeniesienie odpowiedzialności za nauczanie studentów z kierowników klinik i zakładów i ich zespołów, na tzw. zespoły dydaktyczne powstałe w ramach in-

stytutów, odpowiedzialne za wykształcenie w danym przedmiocie czy specjalizacji. W dążności do jak największego uprządkowania nauczania na latach klinicznych, w wielu instytutach zamieniono całoroczne kilkugodzinne zajęcia praktyczne tzn. ćwiczenia, na tzw. „system zblokowany”, trwający w poszczególnych instytutach przez kilka tygodni i kończący się egzaminem. Podstawową metodą szkolenia stały się zajęcia seminaryjne, kosztem wykładów, które stały się z wielu przedmiotów nieobowiązkowe. Program ten, mimo licznych mankamentów, przetrwał próbę czasu i jest kontynuowany do dziś. Większość instytutów w latach 80. uległa rozwiązaniu, a tworzące je jednostki powróciły do tradycyjnych organizacji katedr i klinik.

Wydarzeniem w życiu Uczelni w okresie drugiego 25-lecia była realizacja kilku niezwykle ważnych i wielkich inwestycji. W 1975 r. oddano do użytku budynek Zakładów Teoretycznych, bez którego trudno dzisiaj wyobrazić sobie istnienie naszej Alma Mater. W ostatnim okresie Instytut Radiologii i Radioterapii doczekał się nowej siedziby i nowoczesnego wyposażenia. Ważnym wydarzeniem było też otwarcie Kliniki Hematologii. Obecnie kończy się rozbudowa Kliniki Radioterapii, Kliniki Onkologii i Zakładu Parodontologii. W końcowej fazie rozbudowy znajduje się Instytut Kardiologii, spełniający rolę jednego z uznanych ośrodków w kraju, w którym wykonuje się ponad 480 operacji na otwartym sercu rocznie. Zakończono remont sal operacyjnych, ciągu ostrożyżurowego w PSK nr 3.

Omawiając osiągnięcia organizacyjne i naukowe naszej Uczelni trudno nie wspomnieć, że utworzony przez nas w 1971 roku Zespół Nauczania Klinicznego w Bydgoszczy, przekształcono w filię Wydziału Lekarskiego, a następnie w samodzielną wyższą uczelnię medyczną, Akademię Medyczną w Bydgoszczy, której dziesięciolecie nie tak dawno obchodziliśmy.

Dziś, z okazji 50-lecia powstania naszej Uczelni, przypada mi w udziale ogromny zaszczyt złożenia wyrazów uznania i podziękowania tym wszystkim, których wysiłek, trud i poświęcenie przyczyniły się do rozwoju Uczelni oraz wymienić tych, których za szczególne zasługi dla Uczelni wyróżniono godnością doktora honoris causa. Są wśród nich ludzie wybitni z zagranicy, jak i z naszej Uczelni:

Jack Adams-Ray	(1965)
Ignacy Abramowicz	(1965)
Michał Reicher	(1965)
Paweł Nikołajewicz Napałkow	(1965)
Włodzimierz Mozołowski	(1972)
Jarosław Iwaszkiewicz	(1974)
Marian Górski	(1974)
Władimir Aleksiejewicz Miniajew	(1976)
Keith Edward Halnan	(1976)
Manoutcher Eghbal	(1977)
Stanisław Byczkowski	(1985)
Robert Constantin Tarazi	(1985)
Zofia Majewska	(1987)
Ingemar Petersen	(1988)
Siergiej Iwanowicz Riabow	(1989)
Henryk Wiśniewski	(1991)
Franklin Harold Epstein	(1991)
Ignacy Adamczewski	(1992)
Heinz Mittelmeier	(1993)
Alan Roy Katritzky	(1994)
Tadeusz Reichstein	(1995)
Paulo Bruni	(1995)

A oto kilka danych liczbowych obrazujących działalność dydaktyczną i naukową Uczelni w latach 1945-1995. Łącznie przyjęto na studia 25.511 osób, w tym 413 obcokrajowców; na Wydział Lekarski - 15.159, na Oddział Stomatologiczny - 3.781, na Wydział Farmaceutyczny - 6.571.

Liczba absolwentów wynosiła 17.607 osób, łącznie z 148 obcokrajowcami. Dyplom lekarza medycyny otrzymało 10.496 osób, lekarza stomatologa - 3.560, mgr. farmacji - 3.551 osób.

W roku akademickim 1994/95 studiowało na wszystkich wydziałach 2.725 osób. Na Wydziale Lekarskim studiowało 1.677 osób, na Oddziale Stomatologicznym - 412, na Wydziale Farmaceutycznym - 565, a na Międzyuczelnianym Wydziale Biotechnologii Uniwersytetu Gdańskiego i Akademii Medycznej - 71 osób.

Dyplomy otrzymało 455 osób, w tym dyplom lekarza - 284 (43 osoby są w trakcie zdawania egzaminów końcowych), lekarza stomatologii - 89 osób, a 88 osób dyplom magistra farmacji.

Na pierwszy rok studiów w roku akademickim 1995/96 przyjęto 421 osób, w tym na Wydział Lekarski - 230, na Oddział Stomatologiczny - 71, na Wydział Farmaceutyczny - 120 oraz na Międzyuczelniany Wydział Biotechnologii przyjęto 31 osób. Należy podkreślić, że i w tym roku akademickim, w oparciu o decyzję Senatu, nasza Uczelnia jako jedyna w kraju utrzymała ubiegłoroczny limit przyjęć na I rok studiów. Stworzyliśmy więc dodatkowo 50 młodym kandydatom możliwość podjęcia studiów na Wydziale Lekarskim, który cieszy się nie słabnącym, a wręcz wzrastającym zainteresowaniem młodzieży. W roku ubiegłym było 709 kandydatów, tj. 3 osoby na jedno miejsce, w tym roku liczba kandydatów wzrosła do 913, przyjęto 230, tj. 4 osoby ubiegały się o jedno miejsce. Utrzymanie limitu przyjęć zmusza Uczelnię do pokrycia zwiększonego kosztu nauczania, a więc wygospodarowania funduszy ze zmniejszającego się co roku budżetu Szkoły. Stoimy jednak na stanowisku umożliwienia jak największej liczbie młodych ludzi podjęcia studiów. Nie będzie przesadą, jeżeli powiem, że to stopień edukacji w przyszłości określi pozycję polskiej nauki, miejsce Polski w świecie. Z krajowej statystyki wynika, że w tym roku od bram szkół wyższych w całym kraju odeszło około 100 tysięcy kandydatów - czy można przyjąć to bez niepokoju? Ta wyraźnie większa liczba starających się na studia wydaje się wyplýwać ze świadomości młodzieży, że bez wykształcenia trudno znaleźć miejsce w życiu, te wzrastające kolejki przed salami egzaminacyjnymi dobrze wrózą na przyszłość i winny pobudzać władze do podjęcia działań prowadzących do znaczącego finansowania edukacji.

W Akademii Medycznej łącznie z Państwowymi Szpitalami Kliniknymi zatrudnionych jest obecnie 4.427 osób. 85 pracowników w minionym roku przeszło na emeryturę lub rentę. W Uczelni zajęcia dydaktyczne prowadzi 881 nauczycieli akademickich, w tym 30 profesorów zwyczajnych, 88 profesorów nadzwyczajnych, 296 adiunktów, 355 asystentów, 103 wykładowców i 6 lektorów.

W ciągu 50-lecia przeprowadzono 283 przewody habilitacyjne. Przewodów doktorskich przeprowadzono 1.464 na Wydziale Lekarskim, 157 na Wydziale Farmaceutycznym. W ubiegłym roku akademickim przeprowadzono 5 przewodów habilitacyjnych: 3 na Wydziale Lekarskim, 2 na Wydziale Farmaceutycznym oraz 25 przewodów doktorskich. Stypendia doktorskie otrzymało 46 osób, a stypendia habilitacyjne - 4.

W roku akademickim 1994/95

tytuł naukowy profesora uzyskali:

dr hab. med. Grażyna Świątecka
dr hab. med. Wojciech Gacyk
dr hab. farm. Henryk Lamparczyk
dr hab. med. Andrzej Hellmann
dr hab. med. Andrzej Kopacz

na stanowisko profesora zwyczajnego powołano:

prof. nzw. dr hab. med. Stefanę Horoszek-Maziarz
prof. nzw. dr hab. med. Albinę Żóttowską
prof. nzw. dr hab. farm. Henryka Foksa
prof. nzw. dr hab. farm. Michała Nabrzyskiego
prof. nzw. dr hab. med. Stefana Smoczyńskiego
prof. nzw. dr hab. med. Czesława Barana
prof. nzw. dr hab. med. Janusza Galińskiego
prof. nzw. dr hab. farm. Romana Kaliszana

na stanowisko profesora nadzwyczajnego powołano:

dr hab. n. hum. Zbigniewa Machalińskiego
dr hab. n. farm. Wiesławę Stożkowską

nominatione na funkcje kierownicze otrzymali:

prof. zw. dr hab. med. Adam Bilikiewicz - kierownik Katedry Chorób Psychiczych
dr hab. med. Leokadia Dobrzyńska - kierownik Katedry Neurologii
dr hab. med. Maria Referowska - kierownik Zakładu Medycyny Katastrof
dr hab. med. Jadwiga Roszkiewicz - kierownik Katedry i Kliniki Chorób Skórnych i Wenerycznych
dr hab. n. hum. Zbigniew Machaliński - kierownik Zakładu Historii i Filozofii Nauk Medycznych Instytutu Medycyny Społecznej
prof. dr hab. med. Stefan Smoczyński - kierownik I Kliniki Chorób Psychiczych Katedry Chorób Psychiczych
prof. dr hab. med. Wojciech Gacyk - kierownik I Katedry i Kliniki Chirurgii
mgr fil. Zdzisław Jaroszewicz - kierownik Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych
prof. dr hab. med. Julian Świerczyński - kierownik Katedry i Zakładu Biochemii
prof. dr hab. n. przyr. Bartłomiej Kwiatkowski - kierownik Katedry i Zakładu Fizyki i Biofizyki
prof. dr hab. med. Jan Ereciński - kierownik Kliniki Kardiologii Dziecięcej
prof. dr hab. med. Marek Jan Słomiński - kierownik Katedry i Kliniki Chorób Płuc i Gruźlicy

Działalność naukowa znajduje swoje odbicie także w liczbie ogłoszonych drukiem prac. W latach 1945-1993 w piśmiennictwie krajowym i zagranicznym ukazało się 25.854 prac naukowych, w tym 2.180 książek i skryptów oraz 3.980 prac opublikowanych w piśmiennictwie obcym. W minionym roku pracownicy naszej Uczelni ogłosili drukiem 1.301 prac, z tej liczby 421 w wydawnictwach zagranicznych. Prowadzi się postępowanie celem uzyskania patentów na 4 projekty wynalazcze, przygotowane na Wydziale Farmaceutycznym. Tutaj także opracowano szereg oryginalnych technologii postaci leków o przedłużonym działaniu, płynów infuzyjnych, maści oraz doustnych i transdermalnych systemów terapeutycznych.

Badania naukowe są finansowane z budżetu państwa poprzez Komitet Badań Naukowych (KBN). Uczelnia otrzymuje środki na finansowanie działalności statutowej, ba-

dań własnych, realizację projektów badawczych (grantów), na zakup aparatury służącej badaniom naukowym oraz dotacje na tzw. działalność ogólnotechniczną (DOT).

Wielkość nakładów i ilość prowadzonych prac w latach 1994 i 1995 przedstawia tabela.

Rodzaj badań	Liczba prac w 1994	Kwota zreal. w 1994 [mln zł]	Liczba prac w 1995	Kwota przyzn. w 1995 [mln zł]	Kwota otrzymana do 10.06.95 [mln zł]
statutowe	62	11.202	65	1.626.000	680.000
własne	209	9.550	256	1.401.300	700.800
granty	27	6.474	23	441.900	252.625
ogółem	298	27226	344	3.469.200	1.633.425

stan na 28.09.1995

W 1995 roku w 54 jednostkach organizacyjnych AMG realizuje się 65 tematów w ramach działalności statutowej, 265 tematów prac własnych oraz 23 indywidualne projekty badawcze (granty). Zainteresowania badawcze skupiają się na wielu zagadnieniach współczesnej medycyny. Oto one:

- nefrologia doświadczalna i kliniczna; zagadnienia teoretyczne i praktyczne związane z transplantacją nerek,
- cytogenetyka nowotworów, immuno-onkologia,
- onkohematologia, zagadnienia teoretyczne i praktyczne związane z transplantacją szpiku kostnego,
- diabetologia doświadczalna i kliniczna,
- patofizjologia wątroby,
- chirurgiczne i endoskopowe leczenie schorzeń przewodu pokarmowego,
- diagnostyka chorób układu krążenia, chirurgiczne leczenie chorób serca i naczyń,
- neuroanatomia, neurochemia, fizjopatologia ośrodkowego układu nerwowego, neurochirurgia,
- radiologia i diagnostyka obrazowa przy wykorzystaniu m.in. tomografii komputerowej, rezonansu magnetycznego i ultrasonografii
- wpływ środowiska na organizm,
- diagnostyka molekularna,
- metabolizm i jego regulacje,
- strukturalne uwarunkowania działania leków,
- doskonalenie postaci leku w celu optymalizacji terapii.

Na szczególne podkreślenie zasługuje tegoroczna ocena działalności naukowej naszej Uczelni przez Komitet Badań Naukowych i zaliczenie Wydziału Lekarskiego do kategorii A, co nie tylko zaspokaja nasze ambicje, ale wiąże się z przyznaniem Uczelni zwiększonych prawie o połowę dotacji na działalność statutową i prace własne w roku bieżącym. W tym miejscu pragnę przekazać słowa najwyższego uznania wszystkim, którzy wzmocnionym wysiłkiem naukowo-badawczym przyczynili się do zaliczenia naszej Uczelni do najwyższej grupy w ocenie działalności naukowej. Należy mieć nadzieję, że będzie to mobilizowało nas do jeszcze większego wysiłku.

Wzorem lat ubiegłych i w roku bieżącym Senacka Komisja Nauki dokonała oceny działalności naukowo-badawczej poszczególnych jednostek organizacyjnych w oparciu o sprawozdania ich kierowników. Na tej podstawie przedstawiono listę rankingową jednostek i przyznano odpowiednio środki finansowe na działalność statutową. Trzeba

przyznać, że zestawienie danych z list rankingowych za okres trzech ostatnich lat stanowi budzący refleksję materiał.

Fundusze na badania własne przydzielano w postępowaniu konkursowym, w oparciu o opinie dwóch recenzentów. W bieżącym roku zakwalifikowano do finansowania 203 wnioski z Wydziału Lekarskiego, 35 - z Wydziału Farmaceutycznego oraz 18 wniosków przedstawionych przez studentów.

O aktywności środowiska naukowego Uczelni świadczą m.in. organizowane zjazdy i udziały w konferencjach. Z uznaniem należy podkreślić liczny udział pracowników naukowych w konferencjach, sympozjach i zjazdach krajowych i zagranicznych. W zjazdach zagranicznych uczestniczyło 299 osób. W związku z jubileuszem 50-lecia w Uczelni zorganizowano liczne sympozja, konferencje i zjazdy o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym, za co wszystkim organizatorom składam słowa podziękowania i uznania.

W ciągu minionego 50-lecia Akademia Medyczna utrzymywała szerokie kontakty naukowe krajowe i międzynarodowe, które w ostatnich latach uległy znacznemu ożywieniu. Przykładem takiego współdziałania w skali kraju może być długoletnia współpraca między naszą Uczelnią, a Politechniką Gdańską, co zaowocowało opublikowaniem 36 prac w czasopiśmie krajowych i zagranicznych.

W roku akademickim 1994/95 Uczelnia kontynuowała żywą współpracę naukową z zagranicznymi ośrodkami naukowymi. Współpracę tę prowadzono w oparciu o umowy międzyrządowe, między jednostkami w oparciu o porozumienia ze stowarzyszeniami międzynarodowymi oraz w ramach programu TEMPUS. Współpraca pozwala na prowadzenie wspólnych badań naukowych i klinicznych, przygotowanie publikacji, organizowanie seminariów, konferencji, wykładów, konsultowanie i recenzowanie prac. Dodać wypada, że w wyniku tej współpracy 36 pracowników Uczelni i 8 studentów mogło zapoznać się z pracą naukową ośrodków zagranicznych, natomiast w naszych murach gościliśmy 20 profesorów z uczelni zagranicznych.

W minionym roku 1994/95 Akademia prowadziła współpracę naukową w ramach siedmiu umów i listów intencyjnych, z których część zawarto w 1994 r. z następującymi ośrodkami: Uniwersytetem w San Diego, USA, ze Szpitalem OLGV w Amsterdamie, z Instytutem Medycznym w Grodnie, z Uniwersytetem Oweronii Clermont I we Francji. Współpracę zawarto ze Szpitalem Guy's w Londynie, z National Academy of Medicine of Buenos Aires, Institute of Hematological Research, z l'Universita degli Studi di Camerino, z Myazaki University w Japonii.

Poza współpracą naukową objętą umowami na podkreślenie zasługuje szeroko prowadzona współpraca indywidualna z 24 ośrodkami zagranicznymi - Belgii, Bułgarii, Czech, Holandii, Niemiec, Francji, Kanady, Norwegii, Szwecji, Włoch, Wielkiej Brytanii, USA.

W ramach programu TEMPUS - w roku 1994/95 realizowano 4 umowy. Dwie z nich, JENy, były poświęcone rozpowszechnianiu wyników 2 JEPów strukturalnych, prowadzonych przez poprzednie trzy lata z ośrodkami w Wielkiej Brytanii, Irlandii, Włoszech, Francji i Niemiec. Kontynuowano również Mobility JEP realizowany we współpracy z uniwersytetami we Włoszech i Belgii, który decyzją Biura TEMPUS został przedłużony w formie JEN.

W roku 1994 osiągnięcia naukowo-badawcze pracowników Uczelni zostały wyróżnione:

- Nagrodą im. Jana Heweliusza przyznaną profesorowi Olgierdowi Narkiewiczowi za badania dotyczące organizacji połączeń ośrodków podkorowych z korą mózgu.
- Nagrodą Wydziału Nauk Medycznych PAN przyznaną zespołowi: prof. dr Janusz Limon, dr med. Krzysztof Mrózek, dr biol. Bogusław Nedoszytko, mgr biol. Małgorzata Babińska.
- Nagrodami Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej, które otrzymało 29 osób na łączną kwotę 539 mln zł. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej przyznał 6 nagród indywidualnych oraz 5 nagród zespołowych dla 23 osób. Za osiągnięcia naukowe w roku 1994 Minister Zdrowia i Opieki Społecznej przyznaje 3 nagrody indywidualne i 5 zespołowych dla 20 osób, w tym 13 osób z Wydziału Lekarskiego i 7 - z Wydziału Farmaceutycznego.
- Nagrodami rektora AMG I i II stopnia indywidualnymi i zespołowymi. Nagrody otrzymały 103 osoby na łączną kwotę 834 mln 600 tys. zł.

Osobne miejsce w działalności naukowej Uczelni zajmuje studencki ruch naukowy. Należy stwierdzić, że w całym pięćdziesięcioleciu studenci czynnie uczestniczyli w życiu naukowym Uczelni. Z pewnością ubiegłoroczną działalność studentów wypada uznać za zasługującą na szczególne wyróżnienie.

Od wielu lat odbywają się konferencje naukowe organizowane przez naszych studentów. W kwietniu bieżącego roku odbyła się Ogólnopolska Konferencja Kardiologiczna, a w maju - III Międzynarodowa Konferencja Naukowa. W styczniu studenci zorganizowali środowiskową konferencję „Seksualność a obyczajowość w dobie HIV/AIDS”.

Studenti naszej Uczelni uczestniczyli m.in. w:

Ogólnopolskim Zjeździe Zarządów Lokalnych Studentów Farmacji (XI 1994); Spotkaniu Samorządów Uczelni (XI 1994, IV 1995), Zjeździe Farmaceutów PSSF (I 1995), Zjeździe Regionalnych Stowarzyszeń Studentów Farmacji (III 1995), Konferencji Naukowej w Krakowie (IV 1995), Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej Studenckich Kół Naukowych w Poznaniu (V 1995), Konferencji Naukowej w Bydgoszczy (V 1995). Na wyróżnienie zasługuje również udział w Międzynarodowej Konferencji Naukowej w Mediolanie.

Należy dodać, że w ramach Światowej Organizacji Studentów Medycyny 28 studentów odbywało praktyki kliniczne w szpitalach Grecji, Włoch i Hiszpanii. W szpitalach w Nancy praktyki zawodowe odbyło 16 studentów, również studenci z krajów Europy Zachodniej odbywali praktyki w naszych klinikach.

Po raz drugi w naszej Uczelni praktyki wakacyjne odbywało 10 studentów medycyny z Grodna dzięki stypendium ufundowanemu przez Rotary Club. Wzorem lat ubiegłych 40 studentów brało udział w dwóch turnusach i zapewniało opiekę pielęgniarską na obozie dla dzieci niepełnosprawnych w Ciechocance. W marcu 1995 r. studenci brali udział w zorganizowanej przez Uniwersytet Gdański promocji szkół wyższych Wybrzeża „Zostań Żakiem'95”.

Z zadowoleniem należy stwierdzić, że w tym roku, po trzyletniej przerwie, reaktywowano pierwszy z pięciu zaplanowanych studenckich obozów społeczno-naukowych, w którym udział wzięło 20 studentów oraz 5 pracowników naukowych. Obóz zorganizowały władze miasta Kwidzyna, w wyniku porozumienia zawartego między władzami Uczelni a burmistrzem.

Młodzież nasza bierze również czynny udział w 14 sekcjach sportowych, uczestnicząc w różnych zawodach i rozgrywkach sportowych.

W budżecie Uczelni ważne miejsce zajmuje pomoc materialna dla studentów. W ubiegłym roku akademickim 740 studentów otrzymało stypendia socjalne, stypendia za wyniki w nauce - 522 osoby. Jedna osoba otrzymała stypendium Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej, stypendium Rady Wydziału Lekarskiego - 2 osoby, 19 osób otrzymało stypendia fundowane, 17 osób - stypendia Prezydenta Miasta, 16 osób - stypendia asystenckie. Stypendia Rządu Polskiego dla obcokrajowców przyznano 67 osobom studiującym w naszej Uczelni. Inną formą pomocy materialnej były zapomogi, z których korzystało 200 osób. Należy również dodać, że z miejsc w Domach Studenckich korzystało 1050 osób.

W 1993 r. decyzją senatów dwu uczelni - Uniwersytetu Gdańskiego i Akademii Medycznej w Gdańsku - powołano Międzyuczelniany Wydział Biotechnologii UG-AMG. Z pełną satysfakcją należy podkreślić dynamiczny rozwój nowego Wydziału. Jego strukturę tworzy 18 zespołów naukowo-badawczych obejmujących takie dziedziny, jak biotechnologia, biochemia, biofizyka, biofarmacja, mikrobiologia, onkologia, genetyka, biologia molekularna, immunologia i fitopatologia. Wydział prowadzi nauczanie w zakresie przed- i podyplomowym przyjmując rocznie 30 studentów. Na rok 1995 Komitet Badań Naukowych przeznaczył na działalność statutową Wydziału Biotechnologii sumę 185.000,00 zł (1 mld 850 mln zł) i zaliczył go do kategorii A.

W 1995 roku członkowie Wydziału prowadzili 4 granty pochodzące z fundacji zagranicznych, 16 grantów Komitetu Badań Naukowych oraz 21 indywidualnych projektów badawczych. Unia Europejska przyznała temu Wydziałowi grant S-JEP 07191-94 „Development of a novel Faculty of Biotechnology” na lata 1995-1997, w całkowitej wysokości 473 000 ECU ze środków TEMPUS-Phare. W ramach tego grantu przygotowuje się nowe kursy dla studentów, które zostaną zorganizowane w kolejnym roku akademickim. W 1995 roku Wydział zorganizował po raz drugi tzw. „Szkołę Letnią Biotechnologii”, którą odwiedziłem zaznajamiając się z jej funkcjonowaniem.

Na szczególne wyróżnienie zasługuje wieloletnia działalność Biblioteki Głównej, która zajmuje ważne miejsce w działalności naukowej i dydaktycznej Uczelni.

Zasoby Biblioteki liczą łącznie 567.915 jednostek, w tym:

	w 1994/95. przybyło	stan aktualny
książki	4.780 tomów	345.467
czasopisma	1.162 tomów	95.627
zbiory specjalne	1.610 jednostek	100.031
książki beletrystyczne	201 tomów	26.790

Bieżąco nabywa się 590 tytułów czasopism, w tym:

czasopisma	łącznie	prenumerata	wymiana	dary
polskie	274	239	21	14
zagraniczne	316	239	27	50
	590	478	48	64

36 tytułów czasopism zachodnich nabywanych jest w postaci mikrofilmu.

W ostatnim roku zakupiono książek:

polskich	2.765 egz.	na kwotę	461.470.500 zł
zagranicznych	263 egz.	na kwotę	617.352.400 zł

Biblioteka prowadzi również prenumeratę komputerowych systemów naukowej informacji medycznej: *Current Contents - Life Sciences* i *Clinical Medicine, Excerpta Medica - Drugs and Pharmacology, MEDLINE*.

Z Biblioteki w roku akademickim 1994/95 korzystało 2.792 zarejestrowanych czytelników, a czytelnie odwiedziło 30.990 osób. Udostępniono w czytelniach 69.420 jednostek, wypożyczono do domu i do bibliotek w kraju 60.085 jednostek. Biblioteka prowadzi żywą działalność informacyjną. Komputerowe systemy naukowej informacji medycznej są szeroko wykorzystywane - wykonano 1.451 zestawień piśmiennictwa liczących 142.933 opisów bibliograficznych, najczęściej uzupełnionych streszczeniami.

Szanowni Państwo, Koleżanki i Koledzy.

Obecnie przejdę do przedstawienia dalszych danych dotyczących finansowania naszej Uczelni i Państwowych Szpitali Klinicznych. Należy przypomnieć, że w roku akademickim 1993/94 budżet Szkoły zamknął się bilansem dodatnim (400 mln starych zł). W roku 1994/95 niestety budżet Szkoły wykazuje bilans ujemny w wysokości 11.255.080.964 zł (starych), i nie może być pociechą, że stanowi to zaledwie 1/3 planowanej kwoty niedoboru finansowego, która winna wynosić 35 mld zł (starych). Ujemny bilans Szkoły w tym roku jest wynikiem niewspółmiernie niskiej dotacji Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej, nie uwzględniającej stałego wzrostu kosztów działalności Uczelni. Celem zmniejszenia deficytu Uczelni w I kwartale 1995 roku przekazano do PSK nr 1 Centralną Pralnię AMG, która jako gospodarstwo pomocnicze PSK nr 1 powinna przynosić zyski.

W związku z trudną sytuacją finansową Uczelni podjęto i przeprowadzono prace, które Senat uznał za konieczne. Między innymi zmodernizowano system audiowizualny w salach wykładowych, kontynuowano prace nad rozbudową systemów informatycznych Uczelni i Państwowych Szpitali Klinicznych. Z przyjemnością można stwierdzić, że w tej dziedzinie następuje stały postęp, a środki przeznaczone na ten cel w głównej części pochodzą z funduszy Komitetu Badań Naukowych. Dzięki zakupowi odpowiednich urządzeń sieciowych możliwość szybkiego połączenia światłowodowego uzyskały wszystkie zakłady i kliniki położone w rejonie ulic: Dębinki i Marii Skłodowskiej-Curie. Z takiego połączenia korzystają już jednostki w budynku Zakładów Teoretycznych, Biblioteka Główna, część zakładów zlokalizowanych przy al. Zwycięstwa 41/42, wszystkie kliniki chirurgii w budynku nr 2 na terenie PSK nr 1, Kliniki Radioterapii i Hematologii, Katedra i Zakład Biochemii Klinicznej, Apteka i Rektorat. Wkrótce połączenia takie zostaną wykonane w pozostałych częściach AMG.

Dzięki działaniom Trójmiejskiej Akademickiej Sieci Komputerowej (TASK) Akademia posiada również dostęp do sieci INTERNET, korzystanie z niej umożliwia wymianę informacji naukowej ze specjalistami z całego świata. Jako ciekawostkę mogę podać, że do sieci tej trafiła informacja o 50-leciu Akademii Medycznej w Gdańsku. Istnieje także możliwość, wykorzystywana już przez kolegów z Wydziału Farmaceutycznego, pracy na superkomputerze w Centrum TASK. Obecnie kliniki onkologiczne mają dostęp do wspólnego rejestru danych medycznych o swoich chorych. Dane

gromadzone w systemie Apteki PSK nr 1 mogą być udostępnione przez sieć zainteresowanym klinikom i administracji szpitala, podobnie wyniki badań z Laboratorium Biochemicznego. W fazie wdrożenia jest moduł „Ruch chorych”, który stanowić będzie podstawę kompleksowego, szpitalnego systemu informacyjnego. Również administracja Uczelni i PSK nr 1 uzyskały nowe narzędzia pracy w postaci nowoczesnego systemu finansowo-księgowego.

Szanowni Państwo. Oto kilka najważniejszych danych o stanie finansów i budżetu Uczelni oraz Państwowych Szpitali Klinicznych za rok 1994/95. Zatwierdzony przez Ministerstwo Zdrowia i Opieki Społecznej budżet Uczelni na rok 1995, przeznacza:

16.784.900 zł (167,849 mld zł) - na działalność naukowo-dydaktyczną i wychowawczą

w tym 12.313.700 zł (123,137 mld zł) - na fundusz wynagrodzeń osobowych z pochodnymi

a także 3.797.500 zł (37,975 mld zł) - na pomoc materialną i socjalną na rzecz studentów

Przyznana dotacja w roku bieżącym jest co prawda wyższa o 6,5% w stosunku do otrzymanych środków w roku minionym, ale w odniesieniu do wykonania budżetu za rok 1994, czyli w stosunku do realnych potrzeb Uczelni, jest niższa o 7,3%. Z wielkości środków przyznanych Uczelni na rok bieżący wynika, że na tzw. działalność bieżącą przypada kwota 4.471.200 zł (44,712 mld zł), która jest wyższa o 27,4% w stosunku do roku minionego, to jednak po uwzględnieniu inflacji pokryje ona jedynie około 65% potrzeb Uczelni. Po uwzględnieniu wszystkich dochodów Uczelni przewiduje się, że rok 1995 zamknie się deficytem rzędu 1.919.381 zł (19,2 mld zł).

W Państwowych Szpitalach Klinicznych nr 1, 2, 3 pomimo podjętych przez Ministerstwo Zdrowia i Opieki Społecznej działań oddłużeniowych oraz wprowadzenia wewnętrznych rozwiązań dyscyplinujących politykę finansową, stopień zadłużenia pogłębił się. Na koniec roku 1994, uwzględniając zadłużenie z lat poprzednich (1990-1993), wykazano łączne zadłużenie w kwocie 72,148 mld zł (starych). W poszczególnych szpitalach zadłużenie przedstawiało się następująco:

PSK nr 1 - 68,090 mld zł, PSK nr 2 - 866 mld zł, PSK nr 3 - 3,192 mld zł (starych).

Budżet na 1995 rok przyznany przez Ministerstwo Zdrowia i Opieki Społecznej dla PSK w części dotyczącej poza-płacowych wydatków bieżących - tzw. wydatków rzeczowych - jest wyższy o 19% w stosunku do środków przyznanych w roku ubiegłym. Mimo wzrostu, jest on nadal dalece nie wystarczający dla zabezpieczenia potrzeb bieżących i nie uwzględnia możliwości spłaty już zaciągniętych zobowiązań. Sytuacja finansowa szpitali klinicznych jest naprawdę bardzo trudna i alarmująca.

Przedstawiona sytuacja ekonomiczna naszych szpitali, a w szczególności PSK nr 1, niestety zmusza nas w dalszym ciągu do utrzymania w mocy wydanych wcześniej decyzji odnośnie niepodejmowania nowych prac adaptacyjno-remontowych. Nadal więc pozostaje otwarta sprawa zdecydowanych działań Rządu, które należy upatrywać w zmianach systemowych.

W ramach przyznanej przez Ministerstwo Zdrowia i Opieki Społecznej kwoty na działalność inwestycyjną w 1995 roku w wysokości 29.885,0 mln zł (298,850 mld zł) realizowany jest II etap budowy Instytutu Kardiologii, w ramach którego wykonano prace budowlano-remontowe i

modernizacyjne Izby Przyjęć wraz z 4 salami operacyjnymi ogólnochirurgicznymi, a także z 3 salami operacyjnymi kardiochirurgicznymi i 10-łóżkowym Oddziałem Intensywnej Opieki Kardiochirurgicznej. W zakresie tego zadania prowadzone są równolegle - trybem przetargowym - zakupy koniecznego wyposażenia technicznego i aparatury medycznej. Uruchomiono środki na zakup aparatury dla potrzeb Samodzielnej Pracowni Diagnostyki Inwazyjnej Chorób Układu Krążenia. Kontynuowane jest także wyposażanie w sprzęt i urządzenia techniczne kończącego się w bieżącym roku zadania inwestycyjnego pod nazwą „Modernizacja i rozbudowa Instytutu Radiologii i Radioterapii”. Zakończono prace remontowe Dziekanatu Wydziału Lekarskiego.

W przedstawionej sytuacji budzi uznanie fakt, że pomimo dużych trudności i ograniczeń finansowych, utrzymana jest pełnoprofilowa działalność szpitali klinicznych, działalność diagnostyczna i lecznicza, co jest niewątpliwie zasługą nas wszystkich. Podziw i uznanie budzi postawa i znaczący udział zespołów klinicznych w niesieniu pomocy ofiarom masowych wypadków, których los nie szczędził nam w ostatnim czasie. W tym miejscu składam Wam, Koleżanki i Koledzy, słowa podziękowania i najwyższego uznania.

W minionym roku akademickim dokonano zakupów aparatury naukowo-badawczej i diagnostyczno-leczniczej na ogólną kwotę 5.803.082,4 zł (58 mld zł) w tym:

- z funduszu zasadniczego Uczelni 1.408.108,4 zł (14 mld zł)
- w tym ze środków otrzymanych od sponsorów 951.771,0 zł (9,517 mld zł)
- z funduszu KBN 1.013.096,0 zł (10,130 mld zł) (środki przyznane w ramach prac W, St, G)
- z funduszu MZIOS (ochrona zdrowia) 3.268.748,0 zł (32,687 mld zł)
- z prac usługowych 23.128,0 zł (231 mln zł)
- z funduszu TEMPUS 90.002,0 zł (900 mln zł)

W omawianym okresie zakupiono także aparaturę ze specjalnej dotacji KBN (zakupy inwestycyjne) za kwotę 585.366,0 zł (5,850 mld zł). Jednocześnie sponsorzy przekazali jednostkom naszej Uczelni aparaturę medyczną na łączną kwotę 286.977,0 zł (2,860 mld zł) oraz środki na zakup aparatury w wysokości 510.087 zł (5 mld 100 mln zł), za co w tym miejscu składam wszystkim ofiarodawcom serdeczne słowa uznania i podziękuję w imieniu nas wszystkich, w imieniu chorych, w imieniu własnym.

Sponsorami, przekazującymi aparaturę, byli:

- anonimowy z Norwegii - 3.000,00 zł (30 mln zł)
- anonimowy ze Szwecji - 4.000,00 zł (40 mln zł)
- Curtis Gdańsk - 12.000,00 zł (120 mln zł)
- Elektrownia „Żarnowiec” - 40.848,00 zł (408 mln)
- Fundacja Humboldta - 27.704,00 zł (277 mln zł)
- Fundacja na Rzecz Nauki Polskiej - 159.040,00 zł (1, 59 mld zł)
- Komitet Organizacji XI Kongresu Farmakologicznego - 3.440,00 zł (34 mln zł)
- Pol. Tow. Hematologów i Transfuz. - 1.700,00 zł (17 mln zł)
- Perkin ELMER - 22.720,00 zł (227 mln zł)
- Pol. Tow. Diagnost. - 2.501,00 zł (25 mln zł)
- PUH LOKATA Gdańsk - 2.500,00 zł (25 mln zł)
- Rotary Club - 7.524,00 zł (75 mln zł)

Sponsorzy, którzy przekazali pieniądze na zakupy aparatury:

- Bank Gdański S.A. - 20.969 zł (209 mln zł)
- Fundacja Kraj. Zesp. Specj. ds. Diagnostyki Laboratorijnej - 1.793 zł (17,9 mln zł)
- Gdańska Fundacja Onkologiczna - 3.711 zł (37 mln zł)
- „NAVIMOR” - 43.344 zł (433 mln zł)
- NFOZ - 49.507 zł (495 mln zł)
- „POLMOS” Starogard Gdański - 30.246 zł (302 mln zł)
- Rafineria Gdańska - 121.738 zł (1, 22 mld zł)
- Sponsorzy różni (drobne kwoty) - 39.096 zł (391 mln zł)
- Stowarzyszenie Dzieciom Chirurgicznie Chorym - 20.845 zł (208 mln zł)
- Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom z Chorobami Układu Krążenia - 117.881 zł (1,18 mld zł)
- Zarząd Portu Gdańsk i Morski Port Handlowy - 57.857 zł (578 mln zł)
- Zieleń Miejska Gdańsk - 3.100 zł (31 mln zł)

Akademia Medyczna działa w środowisku, stąd ścisła współpraca naszej Akademii z Wydziałami Zdrowia Urzędów Wojewódzkich Gdańska, Elbląga i Słupska. Uczestniczymy w powołanym ponownie przez Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej regionalnym nadzorze specjalistycznym, jak i delegujemy samodzielnych pracowników nauki do pełnienia funkcji specjalistów wojewódzkich. Uczelnia pełni również nadzór krajowy w zakresie nefrologii. W bieżącym roku powołano regionalny ośrodek diabetologiczny. Uczelnia uczestniczy czynnie także w kształceniu podyplomowym.

Śledząc 50-letni rozwój Akademii Medycznej w Gdańsku na szczególne podkreślenie zasługuje działalność usługowo-lecznicza, która w ramach możliwości organizacyjnych służby zdrowia Wybrzeża bez wątplenia spełniała i spełnia istotną, ważną rolę w ochronie zdrowia ludności, zapewniając mieszkańcom Gdańska, Trójmiasta, całej Polski Północnej wysoko specjalistyczną opiekę lekarską. Obecnie Akademia Medyczna w Gdańsku posiada 33 kliniki, które dysponują ponad 2 300 łóżkami: PSK nr 1 posiada 1198 łóżek, PSK nr 2 - 374 łóżka, PSK nr 3 - 210 łóżek, zaś w Szpitalu Wojewódzkim i Miejskim Gdańska - 577 łóżek; co stanowi łącznie - 2.359 łóżek.

W roku akademickim 1994/95 kliniki Akademii Medycznej przyjęły do leczenia szpitalnego 46.233 chorych, 207.237 chorych leczono ambulatoryjnie. W tym czasie wykonano 13.438 operacji dużych oraz operacji tzw. „małych” 16.958, przyjęto 1.565 porodów.

Z dużym uznaniem należy przyjąć działalność naszych zespołów chirurgicznych pracujących nadal w trudnych warunkach remontowych. Odrębnego podkreślenia wymaga znacząca liczba 480 operacji wykonanych na otwartym sercu oraz 34 transplantacji nerek wykonanych w ciągu roku. Również zespół Kliniki Hematologii zasługuje na wyróżnienie, bowiem w tym roku dokonał 8 transplantacji szpiku kostnego. Pragnę także w tym miejscu pogratulować zespołowi II Kliniki Chorób Serca, która pierwsza w Polsce Północnej przeprowadziła 41 (ablacji) przecięć szlaków wewnątrzsercowych w przypadkach niemiernowitej pracy serca, przywracając sercu prawidłowy rytm.

Przedstawione przeze mnie sprawozdanie daje jedynie częściowy obraz działalności Uczelni, jest próbą podsumowania codziennej, trudnej i pełnej poświęcenia pracy na-

szej społeczności akademickiej, lekarzy, pielęgniarek, pracowników administracji, wysiłku i zmagani studentów, za co składam wszystkim słowa najwyższego uznania i podziękowania.

Dzisiejszy jubileusz pięćdziesięciolecia istnienia naszej Alma Mater zamyka pewien etap jej działalności. Patrząc wstecz na ubiegłe półwiecze możemy być dumni z rozwoju i osiągnięć naszej Uczelni w przywróconym do macierzy polskim Gdańsku. Była pierwszą samodzielną wyższą uczelnią medyczną w Polsce po wojnie. Nasza Alma Mater przejęła tradycje polskiej medycyny akademickiej z Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie, kultuwywa zaangażowanie społeczne i głęboki humanizm.

W ciągu minionego 50-lecia budowano i modernizowano obiekty, w których mieszczą się nasze zakłady i kliniki, wyposażając je w najnowocześniejszą aparaturę naukowo-badawczą oraz diagnostyczno-leczniczą, przynosiło to stopniową poprawę warunków pracy.

Chociaż wysiłek inwestycyjny ostatnich lat jest duży, to jednak istnieje pilna potrzeba budowy nowoczesnego obiektu przeznaczonego dla klinik zabiegowych tzw. Centrum Zabiegowego, co ułatwi realizację planów rozwojowych Uczelni w dalszych latach.

Szanowni Państwo, Koleżanki i Koledzy.

To 50-lecie w sposób szczególny skłania do refleksji, bowiem w tym krótkim okresie mieliśmy szczęście być świadkami niespotykanego postępu technicznego i rozwoju nauki, postępu w medycynie. Dzięki ambicjom i wysiłkom w dorównywaniu postępowi, jaki dokonuje się we współczesnej medycynie, pomimo wielu niedostatków i przeci-

wieństw, Uczelnia staje się nowoczesną jednostką medyczną, nowoczesną szkołą akademicką. Najważniejszym osiągnięciem naszej Uczelni są tysiące jej absolwentów, z których wielu uzyskało wybitne wyniki w zawodzie, w nauce i w nauce, w kraju i na świecie.

Wiedzą, umiejętnościami i pracą budowaliśmy Uczelnię, która pozwala naszym następcom, młodemu pokoleniu lekarskiemu na dalszą pracę, zmierzającą do kreowania i utrzymania postępu, jaki dokonuje się w medycynie, dla dobra najwyższego, dla dobra chorych, dla dobra naszego społeczeństwa, dla dobra Polski.

Na zakończenie najmłodszym kolegom przekraczającym dziś progi Uczelni w 50-lecie jej istnienia gratuluję wyboru kierunku studiów i przyszłego zawodu, zawodu trudnego i odpowiedzialnego. Pragnąłbym, aby świadomość odpowiedzialności towarzyszyła wam od pierwszego ćwiczenia, pierwszego wykładu, przez całe studia, żeby była pomocą i bodźcem w codziennej nauce, by uczyć się nie tylko dla stopni, nie dla siebie, ale z myślą o tych, którzy w przyszłości powierzą wam swoje zdrowie, swoje życie. Proszę was, aby od pierwszych kroków stawianych w murach Uczelni, dobrymi ocenami w nauce, zachowaniem i postawą strzec dobrego imienia Akademii Medycznej w Gdańsku, jest to bowiem od dziś wasza Alma Mater. My, społeczność akademicka, nauczyciele, przyjmujemy was do swojego grona z pełną życzliwością.

Moim koleżankom i kolegom, studentom, wszystkim pracownikom naszej Uczelni, życzę pomyślności, sukcesów i satysfakcji ze spełnionych zamierzeń. Życzę powodzenia.

Naszej Alma Mater życzyć należy dalszego rozwoju i dobrych czasów w następnym pięćdziesięcioleciu.

Kończąc osobne słowa kieruję do p. Ewy Bonk-Woźniakiewicz, dyrektor Teatru „Wybrzeże” i Jej Zespołu dziękując za udostępnienie gmachu oraz do p. Bruno Sobczaka, którego piękną scenografię mamy okazję wszyscy podziwiać.

Również Drukarni Roma Print dziękuję za nieodpłatny druk materiałów informacyjnych (programów, zaproszeń, plakatów).

Dziękuję wszystkim, których praca, wsparcie finansowe, pomoc, poświęcenie przyczyniły się do uświetnienia Jubileuszu 50-lecia naszej Uczelni.

Szczególne słowa podziękowania kieruję do sponsorów:

„Boiron” S.A. Warszawa - 3.200,00
Gdańska Okręgowa Izba Aptekarska - 1.000,00
„Mercado” - 1.500,00
Stocznia Gdańska - 1.500,00
Wszechnica Nauk Medycznych - 400,00
Ewa Trzepacz - 20,00
Marian Zieliński - 25,00
„Polfa” Starogard Gdański - 1.500,00
„Bolton” Legionowo - 2.000,00

K. Menke-Stasiak - 50,00
S&Vickers Białystok - 2.000,00
HB Mazurek - 50,00
K. Kamińska - 20,00
M.A. Nabrzyscy - 20,00
H. Lidwin-Bednarczyk - 20,00
„Medical” Warszawa - 500,00
Izba Gospodarcza „Farmacja polska” - 1.000,00
Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska - 1.000,00
Marian Zieliński - 25,00
Wielkopolski Bank Kredytowy - 1.000,00
E. Pokulewska - 20,00
Stowarzyszenie Przedst. Firm Farmac. - 5.000,00
Przeds. Farmac. „Jelfa” Jelenia Góra - 2.500,00
Cz. Stankiewicz - 30,00
Zakł. Przem. Skórzanego „Plastyk” Elbląg - 500,00
H.W. Mattsson - 95,58
B. Bukont-Lopacińska - 30,00
Art. Prod. Gdańsk - 1.000,00
Oldelf b.v. - 572,10
Stow. Przyjaciół Ogródu Roślin Lec. - 500,00
Woj. Szpital Zespolony Gdańsk - 1.000,00
ERBE Polska Warszawa - 500,00
Seweryn Ochmański - 50,00
Eugeniusz Pilis - 10,00
Okręgowa Izba Lekarska Gdańsk - 2.000,00
Akademia Medyczna Gdańsk - 2.000,00
Danuta Skokowska - 100,00
Polskie Towarzystwo Stomatologiczne - 500,00

Bożena Dembowiecka - 10,00
Alicja Duda - 200,00
Marian Zieliński - 25,00
„Boiron” LHF Warszawa - 800,00
Jadwiga Rogozińska-Strus - 100,00
Compol Poznań - 1.000,00
Anna Szymańska - 100,00
Nestle Poland Warszawa - 1.000,00
Stefan Kamiński - 100,00
„Polfa” Bolesławiec - 1.000,00
Mieczysław Trenkner - 50,00
Marian Zieliński - 25,00
„Biocom” Rzeszów - 1.000,00
FISONS Pharmaceuticals Warszawa - 1.000,00
H.B. Jasińska - 10,00
„Jelfa” Jelenia Góra - 1.000,00
„Alab” Warszawa - 1.000,00
„Doraco” Gdańsk - 1.000,00
Dutchmed PL LTD - 2.000,00
Unimax sp. z o.o. - 2.000,00
Karolina Mikołów Damińska - 30,00
Maria Moskal - 10,00
Toruńskie Zakł. Mater. Opatunkowych - 1.000,00
Philips Polska - 1.500,00
Siemens sp. z o.o. - 2.000,00
Tarchomińskie Zakł. Farmac. „Polfa” - 1.000,00
Halina Kulig - 100,00

(stan na 29.09.1995)

W roku Jubileuszu Akademii Medycznej w Gdańsku ogłaszam otwarcie roku akademickiego 1995/96.

QUOD FELIX, FAUSTUM FORTUNATUMQUE SIT.

prof. dr hab. Andrzej Myśliwski

Perspektywy rozwoju badań naukowych w Katedrze i Zakładzie Histologii i Immunologii AMG

Założenia naszych przyszłych kierunków badawczych wynikają przede wszystkim z dotychczasowych możliwości metodycznych oraz z planowanego rozszerzenia tych możliwości. Z kolei, rozszerzenie to ma wynikać, z jednej strony z pełniejszego wykorzystania dotąd stosowanych technik i metod, przez ich modyfikację, a z drugiej - może być osiągnięte jedynie przez powiększenie wyposażenia aparaturowego i przeszkolenie pracowników w ośrodkach wiodących w stosowaniu określonej metodyki, krajowych i zagranicznych.

Jedną z podstawowych technik stosowanych w naszym Zakładzie od wielu lat są hodowle komórek in vitro oraz bankowanie komórek w ciekłym azocie. Dotąd hodowane linie komórkowe stosowane są głównie do testów cyto-

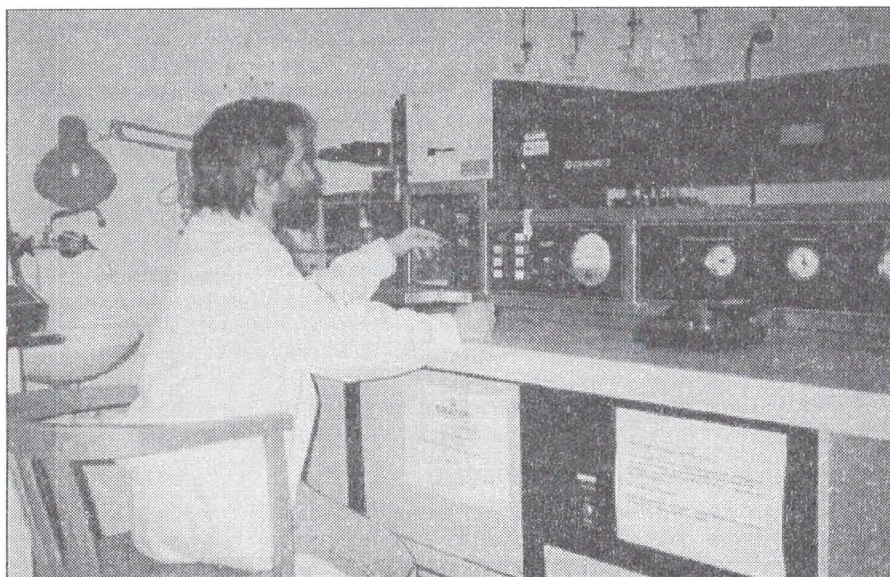
toksycznych, pomiarów aktywności cytokin (bioassay) oraz do testowania nowych immunomodulatorów. W przyszłości planuje się wykorzystanie hodowli in vitro również do onkologicznej terapii genowej. Związana z techniką hodowli in vitro technika izolowania komórek z narządów mięsnych (wątroba) oraz litych guzów nowotworowych (czerniak) jest stosowna w Zakładzie od wielu lat. Izolowanie komórek stosuje się w badaniach nad działaniem czynników cytoprotekcyjnych oraz stymulacyjnym działaniem nowo syntetyzowanych immunomodulatorów; badania te będą w przyszłości kontynuowane w powiązaniu z badaniami z zakresu terapii genowej.

Również od lat stosowaną techniką badawczą jest cytometria. Do czasu zainstalowania cytofotometru przepływowego z sorterem (FACS) firmy „Coulter” stosowano pomiary przy pomocy cytofotometru zamontowanego na mikroskopie fluorescencyjnym „Zetopan” firmy Reichert. Cytofotometria przepływowa będzie również w przyszłości jedną z podstawowych naszych metod badawczych, przy czym w niedalekiej przyszłości konieczne będzie nabycie nowego aparatu, gdyż

obecnie posiadany (Uczelnia otrzymała go jako dar) jest w znacznym stopniu wyeksploatowany. Nabycie, niestety bardzo kosztownego urządzenia, jest tym bardziej niezbędne, że coraz więcej jednostek, klinicznych i nieklinicznych, zwraca się do nas z propozycją współpracy diagnostycznej i badawczej. Cytofotometr przepływowy jest obecnie stosowany w Zakładzie głównie do określania fenotypu komórek układu immunologicznego i krwiotwórczego. Rozpoczęto określanie ploidalii komórek dla celów diagnostyki onkologicznej. Planuje się rozszerzenie stosowania tej techniki pomiarowej do badania zjawiska apoptozy. Znajdująca się w początkowej fazie stosowania technika sortowania komórek będzie w przyszłości jedną z ważniejszych naszych metod badawczych.

Inne techniki pomiarowe, które stosowane będą także w przyszłości to pomiary kolorymetryczne przy pomocy tzw. czytnika płytek hodowlanych oraz pomiary promieniowania, wbudowanych lub uwalnianych z komórek izotopów radioaktywnych. Zakład posiada pracownię izotopową klasy III, natomiast pomiary wykonywane są przy pomocy liczników znajdujących się poza Zakładem, głównie licznika firmy Beckman znajdującego się w Zakładzie Biochemii. Licznik ten zakupiono na wspólny użytek obu Zakładów.

Do badań mikroskopowych stosowanych w Zakładzie także wykorzystywane są techniki pomiarowe - morfometryczne. Stosowane są do tego celu techniki półautomatyczne oparte na wprowadzaniu do pamięci komputera mierzonych parametrów przy pomocy wskaźnika elektronicznego połączzonego z „digitizerem”. Rozwój metod morfometrycznych jest konieczny ze względu na profil naszego Zakładu, jednak stosowanie bardziej zaawansowanych technik pomiaru wymaga znacznych nakładów. Oferowane przez firmy systemy do analizy obrazów mikroskopowych składające się z mikroskopu wysokiej klasy, skompliko-

Pracownia Cytofotometrii Przepływowej Zakładu Histologii i Immunologii. Mgr Wojciech Stanulewicz przy cytofotometrze przepływowym Epics C firmy „Coulter”

wanych urządzeń pomiarowych oraz wysokiej klasy komputera są bardzo kosztowne, dlatego dotąd takiego systemu nie posiadamy. Jednak dalszy rozwój morfologii w naszej Uczelni nie będzie możliwy bez zainwestowania w takie systemy, przy czym zdajemy sobie sprawę, że powinny one służyć nie tylko jednemu zakładowi.

Wykorzystywanie morfometrii w naszym Zakładzie dotyczy stosowanych obecnie i w przyszłości badań, zarówno przy użyciu mikroskopii świetlnej jak i elektronowej. Zakład nie posiada własnego mikroskopu elektronowego, co jest wyjątkiem w skali kraju. Sąsiadująca z nami Samodzielna Pracownia Mikroskopii Elektronowej, z którą współpracujemy, dysponuje nowym, wysokiej klasy mikroskopem.

Metodyką, którą rozpoczęliśmy już stosować, a którą zamierzamy znacznie rozwinąć w przyszłości, jest biologia molekularna. Zamierzenia te będziemy mogli realizować dzięki zakończeniu organizowania pracowni, prawie kompletnie wyposażonej w sprzęt konieczny do wykonywania PCR, blottingów oraz stosowania hybrydyzacji in situ. Planujemy także wykonywanie sekwencjonowania DNA. Istnieje jednak problem w odniesieniu do wszystkich metod biologii molekularnej. Jest nim zapewnienie dokumentacji na odpowiednim wysokim poziomie. Posiadamy wprawdzie podstawowe wyposażenie do tego celu, ale uważamy, że koniecznym byłoby zorganizowanie pracowni wspólnej dla jednostek stosujących metody biologii molekularnej a zapewniającej dokumentację o wysokim standardzie.

Wyżej wymienione techniki i metody badawcze, które są już, chociaż w różnym stopniu, stosowane w naszym Zakładzie, będą w przyszłości jedynie rozwijane, głównie w oparciu o posiadaną już aparaturę. Jednak plany bardziej wybiegające w przyszłość wymagają już zakupu nowej aparatury. Przede wszystkim chodzi o wspomniane wyżej systemy do analizy obrazu oraz mikroskopię konfokalną i akustyczną. Należałoby także uzyskać możliwość stosowania badań w mikroskopie elektronowym skrawków nieutrwalonych, co znacznie poszerzyłoby możliwości badawcze. Niedawno mikroskop do takich badań skonstruowała firma „Philips”. Pracownia wyposażona w sprzęt optyczny ostatniej generacji oraz systemy do ilościowej analizy obrazu, zorganizowana w naszym Zakładzie służyłaby wielu jedno-

stkom naszej Uczelni. Wymaga to zainwestowania dość znacznych sum, jednak jest to warunkiem, jak już wcześniej wspomniałem, rozwoju morfologii w naszej Uczelni.

Jeśli chodzi o problematykę badawczą to kontynuowane w przyszłości będą badania, od wielu lat prowadzone a dotyczące procesów starzenia się organizmu, przede wszystkim zmian w układzie immunologicznym. Planuje się podjęcie badań nad wpływem immunomodulatorów na stan tego układu w starych organizmach. Tego typu badania byłyby pionierskie nawet w skali międzynarodowej, szczególnie, jeśli się do tego celu wykorzysta terapię genową. Planuje się także badania nad wzajemną zależnością zmian, jakie zachodzą w układach: immunologicznym i dokrewnym w czasie starzenia się organizmu. Badania takie zostały już zapoczątkowane.

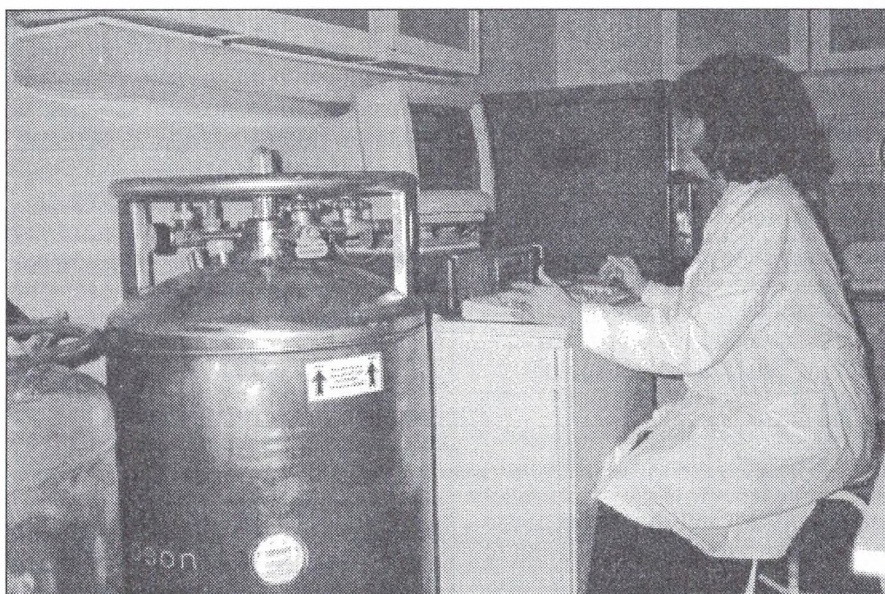
Nadal będą prowadzone badania nad funkcją układu immunologicznego w organizmie, w którym rozwija się nowotwór. Wykorzystywany będzie nadal model przeszczepialnego czerniaka Bomirskiego. Model ten będzie również wykorzystywany do testowania nowych rozwiązań w zakresie onkologicznej terapii genowej. Posiadane warunki laboratoryjne, jeśli chodzi o biologię molekularną pozwalają podjąć takie badania już w niedalekiej przyszłości. Kontynuowane będą badania nad ograniczaniem rozwoju przerzutów nowotworowych poprzez immunomodulację, natomiast zapoczątkowane będą badania nad wykorzystaniem w tym celu czynników anty-angiogenetycznych. Podjęte będą ba-

dania, o czym wcześniej wspomniano, nad stosowaniem w celu ograniczenia rozwoju nowotworów i jego przerzutów także terapii genowej.

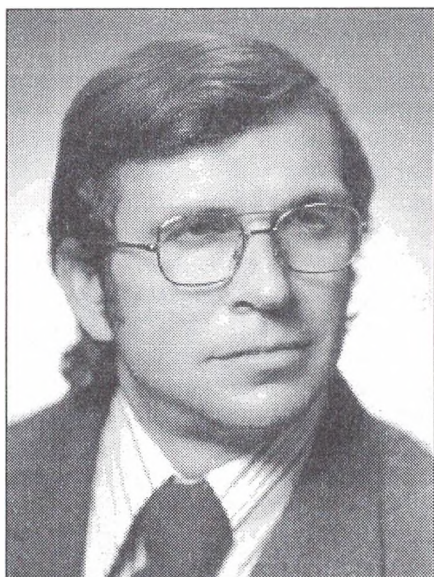
Kontynuowane będą w przyszłości wspólne badania z jednostkami klinicznymi, z zastosowaniem wyżej opisanych, obecnie już stosowanych i rozwijanych w przyszłości, technik i metod. Badania te dotyczą roli cytokin prozapalnych w cukrzycy typu I (z Kl. Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii), stanu układu immunologicznego pacjentów długotrwale dializowanych (z Kl. Chorób Nerek), roli cytokin we wrzodziejącym zapaleniu jelita grubego (z Kl. Gastroenterologii), znaczenia rokowniczych cytokin i aktywności cytotoksycznej komórek NK u pacjentów onkologicznych (z Kl. Chirurgii Onkologicznej oraz z Kl. Onkologii i Radioterapii) oraz oceny cytofotometrycznej komórek układu krwiotwórczego stosowanych do przeszczepu szpiku kostnego (z Kl. Hematologii).

Realizacja wyżej opisanych planów naukowo-badawczych uwarunkowana jest oczywiście posiadaniem odpowiednich funduszy. Na razie posiadamy, poza funduszami na badania statutowe, 3 granty KBN oraz grant Programu „Tempus” dla nauczania studentów biotechnologii, co zapewnia realność naszych planów, przynajmniej w najbliższej przyszłości. Dalsza przyszłość zależy od tego, czy nasze, częściowo już złożone aplikacje, zostaną przyjęte.

Warunkiem realizacji naszych planów jest także dalsza współpraca z ośrodkami krajowymi i zagranicznymi, obejmująca również

Bank Komórek Zakładu Histologii i Immunologii. Mgr Iwona Pakulska przy kontrolowanym komputerowo aparacie do mrożenia komórek firmy „Coulter”

prof. dr n. hum. Marek Latoszek

Z doświadczeń socjologa

Godzenie roli obywatelskiej i profesjonalnej

Pod koniec lat siedemdziesiątych Polskie Towarzystwo Socjologiczne (PTS) stawiało się coraz bardziej niepokorne wobec panującego reżimu, a jego członkowie angażowali się w różne działania na rzecz społeczeństwa (m.in. w działalność Towarzystwa Kursów Naukowych). Gdański Oddział Polskiego Towarzystwa Socjologicznego i Gdański Oddział Polskiego Towarzystwa Filozoficznego narażone były na różne naciski i szykany ówczesnych władz zapraszając na odczyty niezależnych intelektualistów i ludzi z opozycji nie akceptowanych przez czynniki oficjalne. Kiedy nadszedł

sierpień 1980 roku wydarzenia na Wybrzeżu stały się dla socjologa swoistym laboratorium, umożliwiającym badanie samoorganizowania się społeczeństwa; powstała też możliwość podjęcia badań z pozycji niezależnej.

Na jednym z zebrań Oddziału Gdańskiego PTS udało się uzyskać akceptację idei szeroko zaplanowanych badań nad Protestem Sierpniowym, a obok monografii strajkowych, sondaży ankietowych itp. w ich zakres wszedł także konkurs na wspomnienia z Sierpnia '80. Początkowo konkurs ten zamierzaliśmy zaadresować wyłącznie do mieszkańców województwa gdańskiego, wkrótce jednak nasz apel o nadsyłanie relacji wspomnieniowych został rozpowszechniony w całym kraju za pośrednictwem PAP, biuletynów NSZZ „Solidarność” i Radia Wolna Europa.

Do końca 1980 roku napłynęło na konkurs 277 prac napisanych głównie przez strajkujących robotników i wspomagających ich „zza bramy” inteligentów. Wśród nadesłanych prac była m.in. opublikowana później w kwartalniku Akademii Medycznej w Warszawie („Medycyna. Dydaktyka. Wychowanie”, nr 3/1992) relacja zatytułowana „Pamiętnik lekarza z Sierpnia 1980 roku”. Nasz konkurs pamiętnikarski był jednym z najbardziej masowych konkursów w Polsce powojennej, co wskazywało, jak mocno wówczas tkwiła w ludziach potrzeba swobodnego wypowiedzenia się poza cenzurą.

Zdawaliśmy sobie sprawę, że jednym z najważniejszych walorów naszej pracy będzie jej aktualność, toteż po zebraniu materiałów przygotowaliśmy je do druku dosłownie „dniami i nocami”, aby już w lipcu 1981 roku podpisać umowę z Wydawnictwem Morskim. Niestety, nie udało się zdążyć na czas, gdyż wprowadzono w grudniu stan wojenny, a naszą pracę wycofano z druku, natomiast Pracownię Socjologii Morskiej IFiS PAN, której byłem wówczas kierownikiem, a która stanowiła instytucjonalne zaplecze

naszej działalności - zamknięto we wrześniu 1982 roku. Z trudem udało się nam uratować zebrane materiały i dokumentację przed likwidacją.

Na opublikowanie pracy „Sierpień '80 we wspomnieniach” musieliśmy czekać aż do 1991 roku (ze względu na powierzenie nam pamiętników, nie mogłem wydać ich w podziemiu, aby nie narazić autorów na szykany władz). W 1983 roku zgłosiłem tę pracę do ogólnopolskiego konkursu im. S. Ossowskiego, organizowanego przez Zarząd Główny PTS, za którą M. Latoszek - redaktor oraz współautorzy J. Iskierski (obecnie pracownik naszego zakładu AMG) i P. Ruszkowski otrzymali drugą nagrodę.

Gdańskie Towarzystwo Naukowe wprowadziło pracę do planu wydawniczego już w 1984 roku, ale jednak nie uzyskano zatwierdzenia przez PAN. Dzięki usilnym staraniom opublikowałem pracę w 1987 roku w nakładzie 100 egzemplarzy, pod zakamuflowanym tytułem „Metodologiczne problemy zastosowania metody biograficznej do badań nad współczesnością”.

Liczne omówienia tej pracy oraz recenzje (w tym również w „Tygodniku Powszechnym”) były wprowadzeniem tej tematyki do szerszego społecznego obiegu.

W nawiązaniu warto wspomnieć, że metodologia wypracowana na przykładzie strajków robotniczych znalazła też zastosowanie w analizie strajków studenckich, w tym zorganizowanych w listopadzie 1980 r. przez naszych studentów z AMG (artykuł napisałem wspólnie z lekarzem P. Sieliwończykiem, „Kultura i Społeczeństwo”, nr 1/1990).

Gdy w 1989 roku zaczęła się nowa karta w historii Polski, powstało pytanie, jak wykorzystać nabyte doświadczenia badawcze. Podjąłem próbę zaadaptowania głównych osiągnięć w nurcie socjologii neohumanistycznej na grunt tradycyjnej metody pamiętnikarskiej. Niedawno właśnie zakończyłem realizację konkursu pamiętnikar-

➡ szkolenie w najnowszych technikach badawczych. Współpracę na terenie kraju ułatwia to, iż Zakład nasz należy do Polskiej Sieci Biologii Komórki i Molekularnej UNESCO/PAN. Ośrodkami zagranicznymi, w których nasi pracownicy odbywali szkolenie i prowadzili badania i które odwiedzają okresowo, są: „National Institute on Aging NIH”, w Baltimore (USA), Instytut im. Weizmanna w Rehovot (Izrael), „Royal Postgraduate Medical School” w Londynie, „King's College” Uniwersytetu w Londynie, oraz „Institute of Gerontology, University of Michigan” w Ann Arbor (USA). Ostatnio nawiązaliśmy współpracę z „National Cancer Institute NCI-FCRDC” w Frederick (USA). Przywiązujemy bardzo dużą wagę do współpracy, obecnie i w przyszłości, z wiodącymi ośrodkami naukowo-badawczymi, gdyż jest to niezbędne dla dotrzymania tempa w niezwykle szybkim rozwoju w zakresie podstawowych nauk medycznych. □

skiego „Autorzy wspomnień 1980 - drogi życiowe z perspektywy 15 lat”. Zastosowałem własną wersję metody autobiografii panelowej, która polega na kilkakrotnym wysyłaniu odezw konkursowych do tych samych osób, w celu uchwycenia różnicowania się ich dróg życiowych i stanów świadomości. Walorem tej metody jest niewątpliwie orientacja na podmiotowość, pozwalająca spojrzeć na zjawiska i procesy społeczne, w których uczestniczą robotnicy - z ich punktu widzenia.

Uprawiając metodę biograficzną, założyłem jej uniwersalizm i możliwość dokonania jej transferu na różne pola badawcze socjologii, a więc także socjologii medycyny, dotyczące nauczania i szkolenia studentów medycyny. Słuszność tego założenia zyskała potwierdzenie na IX Zjeździe Socjologicznym we wrześniu 1994 roku w Wiedniu „Health + medicine in the new Europe”, gdzie wystąpiłem z referatami. Oba wystąpienia mieściły się w formule zmiany filozofii i dotychczasowego paradygmatu, bazując na założeniu, że bez udziału samego pacjenta nie rozwiąże się wielu trudnych dla medycyny problemów takich, jak choroby chroniczne, uzależnienia, promocja zdrowia itp.

Chodzi bowiem, z jednej strony o angażowanie się samego pacjenta w sprawy swojego zdrowia i choroby przyjmując, iż jest on najlepszym ekspertem w tym zakresie w perspektywie swojego życia, a ponadto uwzględnienie potrzeb i dążeń pacjenta w roli użytkownika świadczeń medycznych. Z drugiej zaś strony chodzi o włączenie pacjenta w szerszy niż dotychczas zakres do takich działań, jak udział w grupach samopomocowych, współpracy z personelem medycznym w procesie rehabilitacji społecznej ludzi niepełnosprawnych, niesienie pomocy pacjentom terminalnym itp.

Metoda biograficzna mieści się w metodologii badań jakościowych, bardzo pracochłonnym i wymagającym rozpoznania potrzeb pacjenta oraz aktywizowania go do współpracy; oznacza to zarazem odejście od dotychczas dominujących badań ilościowych, anonimowych, dokonywanych zwłaszcza za pośrednictwem ankiet. Mniej chodzi tu bowiem o tzw. „prawdę obiektywną”, lecz o „prawdę badawczą”. Dlatego badania takie powinny stymulować badacza do samoograniczania w interwencyjnym zdobywaniu danych od pacjenta. □

Zarządzenie Nr 12/95

Rektora Akademii Medycznej w Gdańsku z dnia 29 czerwca 1995 r. w sprawie regulaminu zasad i trybu przyznawania „Medalu 50-lecia Akademii Medycznej w Gdańsku”

W oparciu o §109 Statutu Akademii Medycznej w Gdańsku i uchwałę Senatu AMG z dnia 12.06.1995 r. wprowadzam w życie „Regulamin w sprawie zasad i trybu przyznawania medalu 50-lecia Akademii Medycznej w Gdańsku”, stanowiący załącznik do niniejszego zarządzenia.

REGULAMIN

§1

Medal ustanawia się dla uczczenia 50-lecia działalności Akademii Medycznej w Gdańsku. Medal przyznawany będzie w ciągu roku akademickiego 1995/96.

§2

Medal przyznawany jest przez Rektora z własnej inicjatywy, na wniosek prorektorów, dziekanów i dyrektora administracyjnego:

- a) wyróżniającym się pracownikom AMG,
- b) doktorom honoris causa AMG,
- c) innym osobom zasłużonym dla AMG nie będącymi jej pracownikami.

§3

Zmiany postanowień regulaminu dokonuje Senat na wniosek Rektora.

REKTOR

prof. dr hab. Zdzisław Wajda

Otwarte wykłady na Wydziale Filologiczno-Historycznym Uniwersytetu Gdańskiego

Wydział Filologiczno-Historyczny Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk, ul. Wita Stwosza 55 zaprasza pracowników i studentów Uczelni Trójmiasta na organizowane w semestrze zimowym roku akademickiego 1995/96 otwarte wykłady wydziałowe. Wykłady odbywają się zawsze w godzinach 15.00-17.00.

Poniedziałek	- Główne nurty filozofii skandynawskiej, prof. dr J. Weisland (wykład w j. angielskim), s.036
Wtorek	- Wybrane zagadnienia z historii sztuki powszechnej od XVI do XIX wieku, prof. dr hab. T. Grzybkowska*
Środa	- Cywilizacja w czasie i przestrzeni, prof.dr hab. A. Piskozub, s.036
Czwartek	- Hermeneutyka biblijna, ks.prof. dr hab. J. Szlaga, s.036
Piątek	- Polityka i politycy polscy u schyłku XIX w. i w XX wieku, prof. dr hab. R. Wapiński, s. 036
	- Ikonografia i symbolika chrześcijańska, ks. dr T. Czapiewski, s. 035

* - wykłady z zakresu historii sztuki odbywać się będą w Zakładzie Historii Sztuki, Gdańsk ul. Bielańska 5

III Sympozjum Association of European Young Medical Scientists

W dniach 14-16 września 1995 r., pod honorowym patronatem JM Rektora Akademii Medycznej w Gdańsku prof. dr. hab. Zdzisława Wajdy odbyło się III Sympozjum Association of European Young Medical Scientists (AEYMS). Sympozjum zostało zorganizowane przez zespół chirurgiczny i anestezyjologiczny II Katedry i Kliniki Chirurgii AMG. Prace komitetu organizacyjnego nadzorował prof. dr. hab. Zbigniew Gruca.

Celem stowarzyszenia skupiającego młodych naukowców Europy jest swobodna wymiana doświadczeń z zakresu medycyny i dziedzin pokrewnych. Stowarzyszenie, założone przez dr. Rene Holzheimera z Würzburga, istnieje od 1991 roku. Tematem wiodącym sympozjum „Minimal Invasive Surgery” było przedstawienie postępu, jaki dokonano się w ostatnich latach w chirurgii endoskopowej i laparoskopowej. Ponadto odbyły się dwie sesje poświęcone problematyce immunologii u ciężko chorych leczonych w oddziałach intensywnej terapii.

Po uroczystym otwarciu sympozjum w Sali Białej Ratusza Głównomięskiego, przez dwa następne dni, w satorium MSW w Sopocie odbywały się obrady. Role przewodniczących poszczególnych sesji naukowych pełnili młodzi naukowcy (większość po raz pierwszy w życiu). Każda sesja składała się z dwóch części. Pierwszą część stanowiły wykłady zaproszonych gości, uznanych autorytetów naukowych, po nich zaś prezentowali swoje doniesienia młodzi naukowcy z Bułgarii, Estonii, Litwy, Niemiec, Ukrainy i Polski.

Udział w sympozjum AEYMS wzięli znani w świecie: prof. A. Cuschieri ze Szkocji, prof. A. Fingerhut z Francji, prof. G. Georgiades i prof. D. Wittmann z USA, prof. T. Hau, prof. B. Kohler i prof. J. Riemann z Niemiec oraz prof. H. Kress z Austrii. Poza zagranicznymi gośćmi, udział w sympozjum wzięli także zaproszeni polscy wykładowcy: prof. K. Bielecki, prof. J. Myśliwska, doc. A. Nowak, prof. W. Olszewski i prof. E. Stanowski. Wykłady zaproszonych profesorów stały na bardzo wysokim poziomie. Doniesienia młodych naukowców były również

niezwykle ciekawe i doskonale przygotowane. Gorące dyskusje oraz pewien brak doświadczenia przewodniczących sesji naukowych (a może i brak odwagi, aby przerwać wypowiedzi swoich starszych, sławnych kolegów) sprawiły, że obrady z trudem mieściły się w określonych ramach czasowych.

Należy żałować, że w czasie obrad na widowni siedzieli zaledwie skromna delegacja trójmiejskiego środowiska medycznego, a z pewnością było czego posłuchać.

Stronę naukową uzupełniały imprezy towarzyskie. Zagraniczni goście z zachwytem oglądali Gdańską Starówkę. Prawdziwą atrakcją stało się wieczorne spotkanie we „Wróblówce”, gdzie uczestników sympozjum podjęto pieczonym dzikiem, myśliwskim bigosem, chlebem ze smalcem oraz piwem, a atmosfera spotkania pozwoliła na zawiązanie wielu nowych przyjaźni.

Odbyło się również posiedzenie zarządu AEYMS, na którym podziękowano za pracę i osiągnięcia dotychczasowemu przewodniczącemu dr. Rene Holzheimerowi. Nowym przewodniczącym został wybrany dr med. Marek Dobosz z II Katedry i Kliniki Chirurgii AMG, zaś obowiązkami związanymi z organizacją kolejnego zjazdu w 1997 r. w Tallinie został obarczony prezydent-elekt dr Ants Viiklepp z Estonii.

dr med. Marek Dobosz

Jubileuszowe posiedzenia naukowo-szkoleniowe stomatologów

Uprzejmie informujemy, że w ramach uroczystości jubileuszu 50-lecia naszej Uczelni Oddział Stomatologiczny Wydziału Lekarskiego AMG oraz Gdański Oddział Polskiego Towarzystwa Stomatologicznego organizują wspólne posiedzenia naukowo-szkoleniowe, w programie których przewidziane są referaty obejmujące dorobek naukowy poszczególnych Katedr i Zakładów Oddziału Stomatologicznego oraz część historyczno-wspomnieniową dotyczącą minionego 50-lecia.

Posiedzenia odbędą się w sali im. Prof. M. Reichera Zakładów Teoretycznych AMG w miesiącach: październiku, listopadzie i grudniu 1995 r. oraz w styczniu i lutym 1996 r.

Tematyka dwóch najbliższych posiedzeń:

21.10.1995 r. godz. 10.00

1. *Oddział Stomatologii w 50-lecie Akademii Medycznej w Gdańsku* - dr n. med. B. Góra, kierownik Oddziału Stomatologicznego
2. *Dorobek naukowy i organizacyjny Katedry i Zakładu Protetyki Stomatologicznej w okresie 50-lecia Akademii Medycznej w Gdańsku* - prof. dr. hab. H. Tejchman, Katedra i Zakład Protetyki Stomatologicznej
3. *Wkład Katedry i Zakładu Protetyki Stomatologicznej w działalność Polskiego Towarzystwa Stomatologicznego* - dr n. med. W. Czerwińska
4. *Korony protetyczne i ich wpływ na przyzębie na podstawie wieloletnich badań prowadzonych w Katedrze i Zakładzie Protetyki Stomatologicznej* - prof. dr. hab. H. Tejchman
5. *Prezentacje plakatów dotyczących leczenia pacjentów z zaburzeniami czynnościowymi i anatomicznymi narządu żucia.*

25.11.1995 r. godz. 10.00

1. *Zmiany na błonie śluzowej jamy ustnej w przebiegu schorzeń hematologicznych* - prof. dr. hab. A. Hellmann, Klinika Hematologii Instytutu Chorób Wewnętrznych AMG
2. *50-letnia działalność Katedry i Kliniki Chirurgii Szczerkowo-Twarzowej AMG* - prof. dr. hab. T. Korzon, Katedra i Klinika Chirurgii Szczerkowo-Twarzowej
3. *Niektóre problemy odpowiedzialności prawnej lekarza stomatologa związane z jego działalnością diagnostyczną, leczniczą i rehabilitacyjną* - prof. dr. hab. T. Korzon.

II Zjazd Polskiego Towarzystwa Neurologów Dziecięcych

II Zjazd Polskiego Towarzystwa Neurologów Dziecięcych, zorganizowany przez Klinikę Neurologii Rozwojowej, odbył się w Gdańsku w dniach od 25 do 27 maja br. Uczestniczyło w nim 250 osób, głównie neurologi dziecięcy. Gościem honorowym był prof. Shaul Harel, sekretarz generalny Międzynarodowego Stowarzyszenia Neurologów Dziecięcych.

Tematyka pierwszego dnia Zjazdu dotyczyła migreny i naczynioruchowych bólów głowy u dzieci. Wygłoszono 26 referatów, 7 z nich prezentowała Klinika Neurologii Rozwojowej AMG. Przedstawiono współczesne poglądy dotyczące patogenyzy migreny i kierunki badań nad migreną, dane populacyjne, psychopatologiczne uwarunkowania bólów głowy u dzieci, problemy diagnostyczne i metody terapii.

Tematyka obrad drugiego dnia obejmowała choroby rdzenia kręgowego u dzieci. Przedstawiono 20 referatów, w których omówiono wady dysraficzne kręgosłupowo-rdzeniowe, guzy i malformacje tętniczo-żylnie rdzenia i choroby zwyrodnieniowe rdzenia w aspekcie wczesnej diagnostyki z uwzględ-

niem badań MRI i leczenia operacyjnego. 7 referatów przedstawili neurochirurdzy dziecięcy.

W trzecim dniu Zjazdu odbyła się dyskusja okrągłego stołu nt. wczesnego rozpoznawania zaburzeń neurorozwojowych i możliwości ich leczenia. Wzięło w niej udział 12 dyskutantów, reprezentujących różne dziedziny medycyny wieku rozwojowego: neonatolog, położnik, psychiatra dziecięcy, rehabilitolog, logopeda, neurochirurg dziecięcy oraz neurologi dziecięcy. Omawiano wczesną diagnostykę zaburzeń neurorozwojowych z uwzględnieniem badań perinatalnych i metabolicznych oraz możliwości pomocy dziecku z wrodzonymi uszkodzeniami układu nerwowego.

Miłym i zaszczytnym dla organizatorów i uczestników Zjazdu było przybycie na jego otwarcie zaproszonych gości: Prorektora ds. Klinicznych, prof. Zbigniewa Nowickiego, który przekazał list z życzeniami od JM Rektora, prof. Zdzisława Wajdy, Dziekana Wydziału Lekarskiego, profesorów i lekarzy z naszej Akademii, przedstawicieli Służby Zdrowia i Prezydentów miast Gdańska, Sopotu i Gdyni.

Na uroczystości otwarcia Zjazdu wystuchano koncertu w wykonaniu zespołu kameralnego (fortepian i wiolonczela). Na program składały się miniatury muzyki klasycznej.

Podczas Zjazdu wybrano nowe władze Towarzystwa Neurologów Dziecięcych. Zjazdowi towarzyszyły dwa spotkania towarzyskie: piczenie dzika przy ognisku w Operze Leśnej w Sopocie oraz bankiet w kawiarni hotelu „Heweliusz”, na którym z pięknym koncertem wystąpiła Orkiestra Salonowa Opery Bałtyckiej „Serenada”.

Ocena Zjazdu, której dokonują jego organizatorzy, nie może być obiektywna, zwłaszcza wówczas, gdy następuje bezpośrednio po jego zakończeniu. Stąd też dokonuję jej po ustąpieniu emocji, po przemyśleniach i uzyskaniu pewnego dystansu do zdarzeń minionych.

Sądzę, że Zjazd był udany, zarówno pod względem naukowym jak i organizacyjnym, tak zresztą ocenili go uczestnicy.

Niewątpliwie stało się to dzięki wielkiemu zaangażowaniu się w jego organizację moich najbliższych współpracowników z Kliniki. Za to im bardzo gorąco dziękuję.

prof. Ewa Dilling-Ostrowska

Sprawozdanie z I Ogólnopolskiego Zjazdu Zespołów Stomatologicznych

W dniach 1-3.09.1995 r. w Łodzi odbył się pierwszy w historii polskiej stomatologii Ogólnopolski Zjazd Zespołów Stomatologicznych, który stanowił połączenie obrad Łódzkiego Forum Stomatologicznego i Konferencji Naukowej Polskiego Towarzystwa Techników Dentystycznych. Był adresowany do stomatologów, techników dentystycznych, higienistek oraz asystentek stomatologicznych, którzy licznie przybyli na Zjazd. Różnorodna tematyka prezentowanych prac była ujęta w 3 głównych sesjach:

I. higiena i profilaktyka, II. stomatologia kliniczna, III. protetyka stomatologiczna - technika dentystyczna.

Tematyka Zjazdu pozwoliła zwrócić uwagę na konieczność ścisłej współpracy wszystkich grup zawodowych związanych z lecnictwem stomatologicznym.

Równocześnie z obradami Zjazdu odbyło się walne zebranie Polskiego Towarzystwa Techników Dentystycznych oraz zebranie higienistek stomatologicznych. Tematem wiodącym sesji była „Rola zespołu stomatologicznego w profilaktyce, leczeniu i rehabilitacji układu stomatognatycznego”.

Z Katedry i Zakładu Protetyki Stomatologicznej w Zjeździe wzięło czynny udział 6 pracowników naukowo-dydaktycznych: prof. dr hab. Halina Tejchman - kierownik Katedry i Zakładu Protetyki Stomatologicznej, adiunkci: dr n. med. Janina Śramkiewicz, dr n. med. Zofia Majdańska, asystenci: lek. stom. Jacek Rabenda, lek. stom. Tomasz Poniatowski, lek. stom. Izabela Maciejewska-Blotschinski.

Wygłoszono następujące referaty: prof. dr hab. H. Tejchman - *Wpływ wykonawstwa laboratoryjnego koron na*

wynik leczenia protetycznego; Wpływ parafunkcji na zaburzenia czynnościowo-morfologiczne w układzie stomatognatycznym na przykładzie leczonych przypadków - wsp. lek. stom. J. Rabenda, lek. stom. T. Poniatowski. Natomiast referat „Problem nosicielstwa i choroby HIV/AIDS w stomatologii” przedstawili lek. stom. I. Maciejewska-Blotschinski i lek. stom. J. Rabenda.

Podczas jednodniowej sesji plakatowej zaprezentowano plakaty:

1. *Wpływ przygotowania klinicznego i laboratoryjnego na wykonawstwo koron licowanych porcelaną* - prof. dr hab. H. Tejchman, dr n. med. J. Śramkiewicz. 2. *Zastosowanie materiałów isositowych w leczeniu protetycznym* - prof. dr hab. H. Tejchman, dr n. med. Z. Majdańska.

Wygłoszone referaty oraz prezentowane plakaty wzbudzały duże zainteresowanie wśród słuchaczy, o czym świadczyła ożywiona dyskusja. Prof. Halina Tejchman przewodniczyła w sesji dotyczącej implantologii stomatologicznej w dniu 2.09.1995 r.

prof. dr hab. Halina Tejchman

TOWARZYSTWA

Polskie Towarzystwo Epidemiologów i Lekarzy Chorób Zakaźnych Oddział Gdański

zawiadamia, że 18 października o godz. 11.00 w sali wykładowej im. Prof. W. Bincera Kliniki Chorób Zakaźnych AMG, ul. Smoluchowskiego 18, odbędzie się kolejne zebranie naukowo-szkoleniowe na temat: „**Wirusowe zapalenie mózgu wywołane przez arbowirusy przenoszone przez kleszcze**”

W programie:

1. *Etiologia, epidemiologia, klinika i leczenie* - dr med. H. Trocha
2. *Profilaktyka czynna i bierna* - mgr farm. G. Wojciechowski, dr Andrzej Niedziński - przedstawiciele firmy Immun AG
3. *Demonstracja wybranych przypadków zapaleń mózgu różnej etiologii z Kliniki Chorób Zakaźnych i Woj. Szpitala Zakaźnego w Gdańsku* - asystenci Kliniki i Szpitala
4. *Wirusowe gorączki krwotoczne - krótka informacja o światowej sytuacji epidemiologicznej* - lek. med. B. Formela

Stypendia DAAD i stypendia indywidualne w ramach umów międzyrządowych

10 listopada 1995 r. upływa termin składania wniosków na stypendia DAAD (Deutscher Akademischer Austauschdienst) do Niemiec, na rok akademicki 1996/97.

Można ubiegać się o:

- roczne stypendium na pobyt badawczy (np. pisanie pracy doktorskiej) lub na studia uzupełniające (studenci po IV roku studiów). Limit wieku - 32 lata w chwili rozpoczęcia pobytu, znajomość języka niemieckiego, względnie angielskiego, potwierdzenie przyjęcia przez nauczyciela niemieckiego;
- stypendium krótkoterminowe, od 1 do 6 miesięcy, na realizację prac badawczych (praca doktorska). Limit wieku - 32 lata. Zaproszenie od nauczyciela z ośrodka niemieckiego;
- stypendia od 1 do 3 miesięcy na pobyty studyjne. Kandydaci po doktoracie. Zaproszenie od nauczyciela z ośrodka niemieckiego.

Formularze wniosków znajdują się w Dziale Nauki AMG.

Trwa nabór kandydatów na stypendia rządowe w roku akademickim 1996/97 do:

- Austrii, Belgii, Danii, Finlandii, Holandii, Hiszpanii, Norwegii i Szwecji - termin składania wniosków: - 15 października;
- Wielkiej Brytanii - termin składania wniosków - 31 października;
- Francji - termin składania wniosków - 31 grudnia.

Informacje w Dziale Nauki
(tel. wew. 11-59 G. Bendykowska)

Polskie Towarzystwo Pediatryczne Oddział Gdański

zawiadamia, że w dniu 17 października o godz. 11.15 odbędzie się zebranie naukowo-szkoleniowe w sali wykładowej Wojewódzkiego Szpitala im. M. Kopernika w Gdańsku, ul. Nowe Ogrody 1-7.

W programie:

1. *Uro-Vaxom w nawracających zakażeniach dróg moczowych u dzieci* - prof. dr hab. M. Czerwionka-Szaflarska, Katedra i Klinika Gastroenterologii i Chorób Dzieci AM w Bydgoszczy
2. *Uro-Vaxom* - mgr T. Domagalski, przedstawiciel firmy Ewopharma

Konferencja kliniczna Instytutu Chorób Wewnętrznych

odbędzie się 25 października, godz. 12.00-13.00 w sali im. Wszelakiego. Omawiane przypadki pochodzą z IV Kliniki Chorób Wewnętrznych AMG.

W programie:

1. *Tromboliza u chorego z zawałem serca w okresie miesiączki* - T. Gorczyński, K. Matysiński
2. *Nietypowy przebieg pooperacyjny u chorego z pękniętym tętniakiem aorty brzusznej* - L. Dubaniewicz, J. Tokarczyk

Szczególnie serdecznie zapraszamy studentów V roku, stażystów i rezydentów.

W dniu 18 września 1995 r. zmarł w Warszawie

prof. dr hab. med. Franciszek Miedziński

emerytowany Kierownik Katedry i Kliniki Chorób Skórnych i Wenerycznych Akademii Medycznej w Gdańsku, zasłużony nauczyciel akademicki, Dziekan Wydziału Lekarskiego w latach 1958-1962, Prorektor ds. Klinicznych w latach 1968-1972.

Był Człowiekiem szlachetnym, niezwykle skromnym i wrażliwym na ludzkie cierpienia.

W dniu 27 września 1995 r. zmarł nagle

dr hab. med. Oskar Jankau

prof. nzw. Akademii Medycznej w Gdańsku, Ordynator Oddziału Chirurgicznego Szpitala im. PCK w Gdyni-Redłowie, były Kierownik Kliniki Chirurgii Urazowej AMG, wieloletni nauczyciel akademicki.

Odszedł Człowiek szlachetny, doskonały chirurg, troskliwy lekarz, walczący do ostatniej chwili z cierpieniem innych i własnym.

Program obchodów 50-lecia Akademii Medycznej w Gdańsku w klubie „Medyk”

piątek, 27 X 1995

11.00 Dyplomatorium absolwentów 1995 r.

18.00 Uroczyste otwarcie przez JM Rektora Z. Wajdę

19.00 Otwarcie wystawy fotografii Jacka Piotrowskiego i Michała Mazurkiewicza. Czas umilać będzie zespół Dzień Dobry

20.00 Rozpoczęcie otrzęsiny I roku przez starsze lata

21.00 Wykład prof. M. Grzybiaka pod tytułem „Anatomia według Grzybiaka”

21.30 Występ zespołu Blenders

22.30 Dźwięki relaksujące dla głowy i nóg

23.30 Pionierska operacja amputacji Pulpy modo Miles-Davis z wytonieniem sztucznego saksofonu transmitowana w przestrzeń kosmiczną

0.30 Występ zespołu IMTM. W tym czasie liczne konkursy i wolny wypływ myśli ekipy radia ARnet, która całość przekaże na antenie radiowej

sobota, 28 X 1995

20.00 Deliryczny happening z okazji rocznicy Rewolucji Październikowej i celtyckiego święta Halloween, podczas którego zostanie wybudowany, a następnie zburzony przez rozścieczone hordy nowego porządku „Tekturowy Pałac Zimowy”

22.00 Na gruzach Pałacu wystąpi zespół Apteka

23.00 Dźwięki relaksujące dla głowy i nóg

00.00 Kult

01.00 Magia dyni

niedziela, 29 X 1995

16.00 Zbudowanie historycznej reżyserki Radia Medyk, z której nadawane będą w przestrzeń eteryczną elektryzujące i wysublimowane tyrady byłych radiowców przerywane dźwiękami dziwnymi ze sceny klubowej

Atrakcyjnego Kazimierza

Nocnej Zmiany Bluesa

Mariusza Lubomskiego

20.00 Uroczyste zamknięcie Obchodów 50-lecia Akademii Medycznej w Gdańsku przez JM Rektora Prof. Z. Wajdę i odstonięcie „Teatru Malowania” Roskowińskiego, Rassmusa, Rozwadowskiego, Grobelny, de Lavalą i Jankau oraz plenerowej rzeźby Śmieciańskiego i Szpica

DZIAŁ KADR

1.08. - 30.09.1995

Nauczyciele akademicki, którzy z dniem 30.09.1995 r. przechodzą na emeryturę:

prof. dr Stanisława Matecka-Dymnicka, kierownik Kliniki Kardiologii Dziecięcej Instytutu Pediatrii

prof. dr Kazimierz Szeleżyński, kierownik Katedry i Kliniki Chorób Płuc i Gruźlicy

prof. dr Józef Terlecki, kierownik Katedry i Zakładu Fizyki i Biofizyki

prof. dr Mariusz Żydowo, kierownik Katedry i Zakładu Biochemii

dr farm. Aleksander Drygas

prof. dr Stefania Horoszek-Maziarz

dr n. med. Jerzy Kaczmarczyk

dr med. Eleonora Kruszevska-Majewska

dr med. Jerzy Szczepański

dr med. Jerzy Woźniczko

dr med. Ewa Wszelaki-Lass

Nauczyciele akademicki, którym od 1.10.1995 r. powierzono funkcje kierownicze:

dr hab. med. Jan Ereciński, prof. nzw.
- kierownik Kliniki Kardiologii Dziecięcej Instytutu Pediatrii

prof. dr Bartłomiej Kwiatkowski - kierownik Katedry i Zakładu Fizyki i Biofizyki

dr hab. med. Marek Stomiński, prof. nzw. - kierownik Katedry i Kliniki Chorób Płuc i Gruźlicy

prof. dr Julian Świerczyński - kierownik Katedry i Zakładu Biochemii

Tytuł profesora otrzymali:

dr hab. Andrzej Hellmann, prof. nzw.

dr hab. Andrzej Kopacz, prof. nzw.

Stanowisko adiunkta zajęli:

dr med. Bożena Berdel

dr med. Dariusz Ciećwierz

dr med. Jarosław Czyż

dr med. Ivan Kocić

dr med. Tomasz Liberek

dr med. Włodzimierz Ziółkowski

Na stanowisko wykładowcy przeszedł:

mgr fil. Anna Wikarjak

Z Uczelni odeszła:

lek. med. Aldona Szwarc

Jubileusz 30 lat pracy w AMG obchodzi:

dr hab. n. med. Janusz Emerich

Przeczytane

... Z pamiętnika Ghandiego: - „Dobro i zło muszą istnieć obok siebie, a człowiek powinien dokonywać wyboru. Podobnie mówił Kierkegaard, który na przeciwieństwach etyczne-nieetyczne osnuł cały dramat ludzkiego życia, jego wzniosłość i powagę.

Jerzy Zawieyski (1902-1969)

„Brzegiem cienia”

Zygmunt Freud w liście z dn. 30 VII 1915 r. napisał: - „Nie potrafię być optymistą. Tyłko, jak sądzę, tym się różnię od pesymistów, że nie tracę opanowania na widok zła, głupoty i bezsensu, ponieważ z góry założyłem, że są to części świata”.

Jerzy Andrzejewski (1909-1983)

„Gra z cieniem”

Wyboru myśli dokonał Romuald Sztaba

JM Rektor Akademii Medycznej w Gdańsku w imieniu Senatu i całej społeczności akademickiej serdecznie zaprasza na uroczystości jubileuszu 50-lecia Uczelni.

PROGRAM

Czwartek, 5 października 1995 r.

Zakłady Teoretyczne AMG, ul. Dębinki 1, sala im. prof. Stanisława Hillebra

Uroczyste otwarte posiedzenie Senatu Akademii Medycznej w Gdańsku

9.00 Uroczystość nadania godności doktora honoris causa Akademii Medycznej w Gdańsku profesorowi Paolo Bruniemu z Uniwersytetu w Ankonie

Przerwa

10.30 - 13.55 Sesja historyczno-naukowa *"Osiągnięcia i perspektywy rozwoju AMG"*

11.00 Zjazd Rektorów Akademii Medycznych Polski

14.30 Otwarcie wystawy *"Książka medyczna wczoraj, dziś i jutro"*, Biblioteka Główna AMG, ul. Dębinki 1

Wystawa twórczości plastycznej pracowników Uczelni, Zakłady Teoretyczne AMG, ul. Dębinki 1A

Wystawa sprzętu medycznego i farmaceutyków. I Gdańskie Targi Medyczne *"Cudze chwalicie, swego nie znacie"*, Zakłady Teoretyczne AMG, ul. Dębinki 1A

19.00 Przedstawienie *"Nędznicy"* wg W. Hugo/*, Teatr Muzyczny w Gdyni, pl. Grunwaldzki 1.

Piątek, 6 października 1995 r.

7.30 Składanie wieńców pod Pomnikiem Obrońców Wybrzeża na Westerplatte

8.00 Msza św. w Katedrze Oliwskiej w intencji Wspólnoty Akademickiej celebrowana przez JE ks. abp. Tadeusza Gocłowskiego

11.00 Uroczysta inauguracja roku akademickiego 1995/96, Teatr *"Wybrzeże"* w Gdańsku, Targ Węglowy. W foyer wystawy: *"Dzieje Uczelni utrwalone obiektywem"*; *"Osiągnięcia Akademii Medycznej w Gdańsku"*.

19.00 Koncert orkiestry Filharmonii Bałtyckiej*/ pod protektoratem Prezydenta Miasta Gdańska Tomasza Posadzkiego, Państwowa Opera i Filharmonia Bałtycka w Gdańsku, al. Zwycięstwa 15

Sobota, 7 października 1995 r.

Sala Biała Ratusza Głównomiejskiego w Gdańsku, ul. Długa 47

10.00 Uroczystość wręczenia dyplomów doktora nauk medycznych i doktora nauk farmaceutycznych*/

11.30 Koncert Zespołu Muzyki Dawnej Cappella Gedanensis pod dyktando dr Aliny Kowalskiej-Pińczak

19.00 Koncert oratoryjny w wykonaniu Chóru Akademii Medycznej w Gdańsku im. T. Tylewskiego, kościół św. Mikołaja o.o. Dominikanów w Gdańsku, ul. Świętojańska 72

Program spotkania koleżeńskiego absolwentów AMG organizowanego przez Stowarzyszenie Absolwentów Akademii Medycznej w Gdańsku (SAAMG)

Sobota, 7 października 1995 r.

Hipodrom Sopot, d. Tory Wyścigów Konnych w Sopocie (przystanek PKP - Sopot Wyścigi)

15.30 Gromadzenie się absolwentów i początek rozpalania ognisk

16.00 Otwarcie spotkania i powitanie gości przez prezesa SAAMG

16.10 Przemówienie rektora Akademii Medycznej w Gdańsku

16.30 Zebrania poszczególnych roczników absolwentów

Koncert orkiestry wojskowej
Wspomnienia (czas zarezerwowany na wygłaszanie indywidualnych wspomnień absolwentów oraz odtworzenia humorystycznych wydarzeń z historii 50-lecia AMG itp.)

Wolna trybuna i konkursy
18.30 Oficjalne zakończenie spotkania.

Przewiduje się poczęstunek (piwo, napoje); będzie także czynna mała gastronomia, z której korzystamy odpłatnie.

Niedziela, 8 października 1995 r.

Dzień Pamięci

8.00 Msza św. w kaplicy Matki Boskiej Częstochowskiej u Księża Palotyńów z udziałem Chóru Akademii Medycznej w Gdańsku, ul. M. Skłodowskiej-Curie 3b.

10.00 Składanie wieńców i kwiatów na grobach zmarłych Profesorów Akademii Medycznej w Gdańsku

19.00 Przedstawienie *"Było sobie kiedyś miasto"* wg G. Grassa w opracowaniu W. Zawistowskiego i reżyserii K. Babickiego*/ Teatr *"Wybrzeże"* w Gdańsku, Targ Węglowy

Czwartek, 12 października 1995 r.

18.00 Koncert Orkiestry Symfonicznej i Chóru Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki pod dyr. Janusza Przybylskiego, Bazylika św. Brygidy w Gdańsku, ul. Profesorska 17

Niedziela, 15 października 1995 r.

17.00 Przedstawienie operowe *"Cyrylik Sewilski"* G. Rossiniego*/ Opera Bałtycka w Gdańsku, al. Zwycięstwa 15

Jubileuszowy Festiwal Studencki - "Medyk 5 lat potem"

Piątek 27 października 1995 r.

19.00 Spotkanie rektora AMG ze studentami. *"Otrzęsiny"* nowo przyjętych studentów, Klub *"Medyk"* w Gdańsku-Wrzeszczu, ul. Dębowa 3

Sobota 28 października 1995 r.

17.00 Happening Medyczny *"Delirium Medicum"*

Niedziela 29 października 1995 r.

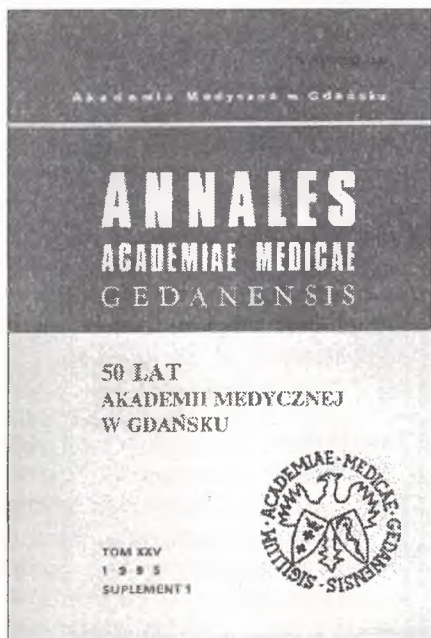
17.00 Radio Medyk - wspomnienia, Klub *"Medyk"* w Gdańsku-Wrzeszczu, ul. Dębowa 3

*/ Z uwagi na ograniczoną liczbę miejsc wstęp na poszczególne imprezy za zaproszeniami.

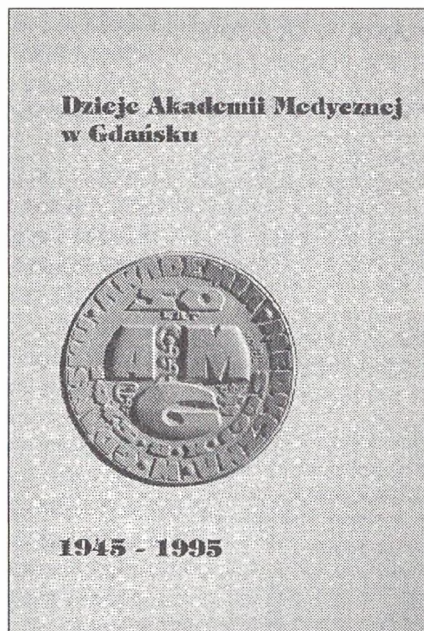
Osoby chcące uczestniczyć w uroczystościach, które odbywają się w salach o ograniczonej liczbie miejsc, proszone są o jak najszybsze zgłoszenie (telefoniczne lub listowne) swego nazwiska i adresu do Stowarzyszenia Absolwentów AMG: ul. M. Skłodowskiej-Curie 3a; 80-210 Gdańsk 6, pokój 206, tel. 478-222, wew. 10-03 lub 46-11-81.

Polecamy Czytelnikom

Wydawnictwa jubileuszowe AMG

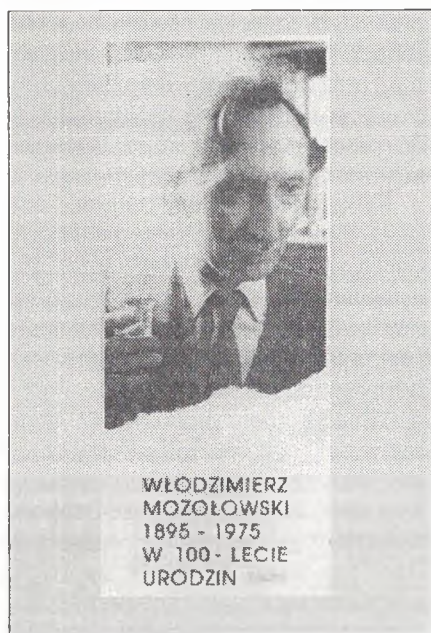

Annales Academiae Medicae Gedanensis. Gdańsk: Akademia Medyczna, 1995. Tom 25: supl. 1: Wydział Lekarski. Instytuty. 371 s.; supl. 2: Wydział Lekarski. Katedry i inne samodzielne jednostki. 479 s.; supl. 3: Oddział Stomatologiczny Wydziału Lekarskiego. Wydział Farmaceutyczny. Jednostki międzywydziałowe. Wydział Biotechnologii. 297 s.; supl. 4: Profesorowie i docenci. Szkice do biografii pod red. A. Bilikiewicza i Z. Machalińskiego. 310 s. Cena 1 suplementu 5 zł.

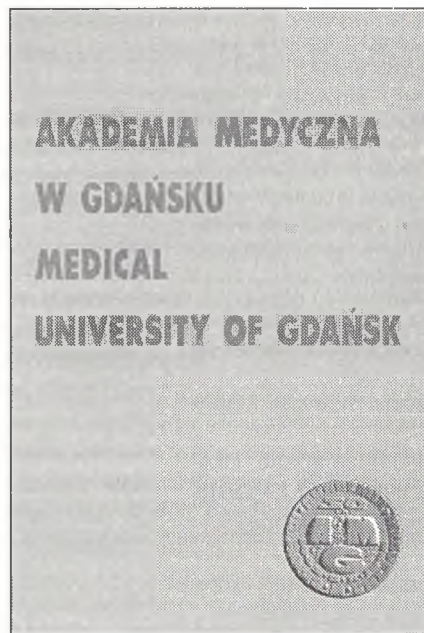

Sieńkowski E.: *Dzieje Akademii Medycznej w Gdańsku (1945-1995)*. Gdańsk: Akademia Medyczna, 1995, 294 s. Cena 20 zł.

Sprzedaż „*Annales...*” oraz „*Dziejów...*” prowadzą punkty usług kserograficznych w Bibliotece Głównej, ul. Dębinki 1 oraz w gmachu Wydziału Farmaceutycznego, al. Gen. Hallera 107.

Włodzimierz Mozołowski 1895-1975. W 100-lecie urodzin. Pod red. W. Makarewicza. Gdańsk: Oddział Gdański Polskiego Towarzystwa Biochemicznego, 1995, 460 s.

Akademia Medyczna w Gdańsku: Medical University of Gdańsk. Pod red. W. Makarewicza. Oprac. J. Bigda, R. Kalisz, A. Rynkiewicz. Gdańsk: Akademia Medyczna, 1995, 153 s.

O AMG, zdrowiu i służbie zdrowia

NA ŁAMACH PRASY

NOWE WYMAGANIA W SŁUŻBIE ZDROWIA. MINISTER PODWYŻSZA POPRZECZKĘ - czytamy w *Gazecie Wyborczej*.

„Od soboty (od 5.08.95 r. - przyp. red.) kapelan szpitalny musi być magistrem teologii lub mieć skończone wyższe seminarium duchowne. Do pracy musi być skierowany przez biskupa diecezjalnego.

Minister zdrowia w nowym rozporządzeniu podniósł poprzeczkę wymagań wobec osób zajmujących rozmaite stanowiska w służbie zdrowia. Wyjątek: o stanowisko naczelnej pielęgniarki w klinice może ubiegać się także osoba ze średnim wykształceniem (dotychczas tylko z wyższym).

I tak ordynator musi mieć specjalizację II stopnia i osiem lat stażu, a lekarz wojewódzki kontrolujący orzecznictwo - aż dziesięć lat stażu. Kierownik apteki szpitalnej musi być magistrem farmacji, mieć specjalizację I lub II stopnia i siedem lat pracy, a zwyczajny farmaceuta - wyższe wykształcenie medyczne. Pracownik socjalny w szpitalu może mieć albo wykształcenie wyższe - i nie musi legitymować się stażem pracy - albo ukończoną szkołę pracowników socjalnych i pięć lat stażu.

Przypomnijmy, że od 1 lipca br. obowiązują nowe zasady wynagradzania pracowników służby zdrowia. I tak: ordynator powinien zarabiać między 505 a 920 zł miesięcznie, podobnie wojewódzki lekarz kontroli nad orzecznictwem i kierownik zakładowej apteki z drugim stopniem specjalizacji. Najlepiej może zarabiać wojewódzki inspektor sanitarny - między 535 a 980 zł. Lekarze zyskali 20-proc. dodatek za pracę w nocy.

Gazeta Wyborcza, 7.08.95

Wreszcie coś pocieszającego: **BLIŻEJ ULECZALNOŚCI SCLEROSIS MULTIPLEX** - czytamy w *Gazecie Wyborczej*.

„Holenderscy uczeni ustalili” - czytamy - „jaki czynnik odpowiedzialny jest za destrukcję układu nerwowego osoby chorej na SM.

Sclerosis Multiplex (SM), czyli stwardnienie rozsiane jest straszną, nieuleczalną chorobą, w której układ

odpornościowy pacjenta zamiast zwalczać chorobotwórcze wirusy i bakterie, atakuje i niszczy własny system nerwowy.

Jak dotąd nie ma na nią ratunku. Można co najwyżej spowolnić proces zanikania nerwów podając sterydy lub inne leki osłabiające układ odpornościowy. Ale i tak pacjent wcześniej czy później trafi na wózek inwalidzki.

Grupie holenderskich naukowców udało się zidentyfikować substancję wrogą wobec własnego organizmu reakcją układu odpornościowego. Jak doniósł brytyjski tygodnik *Nature* (nr 6534), Van Noort i jego współpracownicy ustalili, że winne jest niewielkie białko o nazwie beta-krystalina, wchodzące w skład osłonek włókien nerwowych. W jakiś sposób „irytuje” ono komórki systemu odpornościowego, które przypuszczają lawinowy atak na nerwy i mięśnie cierpiących na SM. Substancja ta normalnie występuje w soczewce oka, mięśniu sercowym i nerkach. Nie wiadomo, skąd się bierze w mózgach chorych na SM. Co ciekawe, pojawia się również w przebiegu innych groźnych chorób neurologicznych - Alzheimera, Parkinsona i Huntingtona.

Opisane odkrycie może mieć kolosalne znaczenie praktyczne. Znajdąc już substancję odpowiedzialną za wywołanie niepożądanego reakcji własnego układu immunologicznego uczeni zamierzają znieczulić go na obecność beta-krystaliny. Sądzą, że jest to najprostszy sposób, by wreszcie ukłócić tę chorobę. Miejmy nadzieję, że nastąpi to już wkrótce”.

Gazeta Wyborcza, 2.08.95

O NOWEJ METODZIE OPEROWANIA TĘTNIKA czytamy w *Gazecie Wyborczej*. Udaną operację tętniaka bez otwierania czaszki przeprowadzili lekarze z bydgoskiego szpitala klinicznego.

Pacjent, u którego wykryto tętniaka układu kręgowo-podstawnego, był operowany wcześniej metodą klasyczną. Po otwarciu czaszki okazało się jednak, że dojście do chorego naczynia jest niemożliwe. - Wówczas podjęliśmy decyzję o zastosowaniu koinizacji, czyli metody wewnątrznacyniowej - mówi szef bydgoskiej Kliniki Neurochirurgii prof. Heliodor Kasprzyk. Zabieg przeprowadzili młodzi lekarze: neurochirurg Andrzej Smuczyński i radiolog Jacek Libiszewski. Obaj metody operowania uczyli się w Paryżu.

Koinizacja nie wymaga użycia skalpela. Tętniaka nie wycina się, lecz za-

myka miniaturową sprężynką z tungstenu, tj. stopu wolframu. Sprężynka transportowana do tętniaka przez cewnik zostaje w głowie na zawsze, powodując wykrzepienie chorego naczynia. - Zabieg ten wymaga niezwyklej precyzji - podkreśla neurochirurg Andrzej Smuczyński.

Metodę wewnątrznacyniową, którą po raz pierwszy pięć lat temu zastosowano we Francji, stosuje się w tych przypadkach, gdy użycie skalpela jest niemożliwe z powodu lokalizacji tętniaka albo niebezpieczne dla życia pacjenta [...]

W Polsce kilkanaście takich operacji przeprowadził już ośrodek w Łodzi. We Francji tym sposobem leczy się 70 procent pacjentów.

Gazeta Wyborcza, 11.08.95

PROPOZYCJE ZMIAN LIST LEKÓW. Mniej ulg zamiast podwyżki - donosi *Gazeta Wyborcza* z 2 sierpnia. „Dwuprocentowej podwyżki leków w sierpniu, zapisanej w tegorocznej ustawie budżetowej, nie będzie. Natomiast wkrótce za niektóre leki zamiast opłaty ulgowej zapłacimy 100 proc. ceny.

Ministerstwo Zdrowia planuje zmniejszyć listy leków. Dotychczasowa tzw. lista leków podstawowych sprzedawanych na ryczałt (obecnie 1,2 zł) zmniejszy się ze 168 do 146 pozycji, zaś lista uzupełniająca (odpłatność - 30 proc.) - z 217 do 171.

W wersji zaproponowanej przez resort zdrowia z ryczałtu na 100 proc. przeszłyby m.in. leki stosowane w chorobach żołądka, np. alugastrin, almag oraz antybiotyki - ampicilina i erytromycyna w tabletkach. Natomiast na 30 proc. przeszłyby m.in. dopegyt i odwadniający spironal.

Pełną cenę, zamiast 30 proc., trzeba by zapłacić m.in. za wszystkie preparaty wapnia, antybiotyki: sefril i dioxycylinę dla dzieci oraz popularny grofibrat obniżający poziom cholesterolu, a także leki obniżające ciśnienie normatens i prestarium [...]

„To są dopiero propozycje” - czytamy w zakończeniu. „Zbieramy opinie izb lekarskich, aptekarskich, związków zawodowych i resortów. Ostateczne ustalenia być może zapadną za dwa tygodnie, ale dokładny termin wprowadzenia zmian nie jest jeszcze wyznaczony - dodał minister Kuźmierzewicz”.

Gazeta Wyborcza, 2.08.95

Materiał zebrał i opracował: dr n. farm. Aleksander Drygas

List pierwszego Rektora Akademii Lekarskiej w Gdańsku prof. dr. Edwarda Grzegorzewskiego nadesłany z okazji Jubileuszu Uczelni

Na 30-lecie Akademii Medycznej w Gdańsku

Obchodzenie rocznic, obok celebrowania osiągnięć, może być także okazją do spojrzenia wstecz, aby dostrzec elementy, z których można zaczerpnąć zachętę lub wskazówki do dalszego rozwoju. Powinno to też być okazją do rzutowania w przyszłość, do zastanowienia się nie tyle nad codziennym planem pracy (na co są inne sposoby) - ile nad ważniejszymi osiągnięciami i ich cechami, jakie mają odróżniać jutro od dziś i od wczoraj.

Gdy niedawno przeglądałem sprawozdania prasy sprzed 30 lat znalazłem omówienie otwarcia Akademii Lekarskiej w Gdańsku, podkreślające jej podstawowe założenia programowe, a wśród nich uspołecznienie i upraktycznienie studiów lekarskich. Były to niezbędne cele na owe czasy i ówczesną sytuację.

Studenci wszystkich szkół Akademii, personel nauczający i wszyscy pracownicy z rzeczywistym entuzjazmem dawali z siebie co najlepsze we wspólnym wysiłku. Akademia była pierwszą, a może wówczas jedyną wyższą uczelnią, w której inicjatywa robotników utworzenia Rady Zakładowej spotkała się nie tylko ze zgodą, ale ze zrozumieniem, poparciem i zachętą władz akademickich, jako dowód dążenia do wspólnego wysiłku i współodpowiedzialności. Była to jakby wczesna próba budowy bezklasowego społeczeństwa.

Studenci przez swój związek objęli patronat nad wiejskim ośrodkiem zdrowia, gdzie pod kierunkiem fachowym kwalifikowanych lekarzy i pielęgniarek podczas kilkudniowych internatów zapoznawali się praktycznie ze sprawami zdrowia ludności w terenie. W czasie przerw wakacyjnych dobrowolnie pomagali pielęgniarkom w salach szpitalnych, ucząc się co się dzieje z chorymi podczas 23 godzin i 50 minut na dobę kiedy lekarz ich nie widzi. Nie sposób w krótkiej notatce wspomnieć i zanalizować doświadczeń owych pierwszych pionierskich lat.

A teraz zwracamy się ku przyszłości.

Medycyna w Polsce znalazła się w społecznych ramach pomyślanych i

Na 30-lecie Akademii Medycznej w Gdańsku...
Obchodzenie rocznic, obok celebrowania osiągnięć, może być także okazją do spojrzenia wstecz, aby dostrzec elementy, z których można zaczerpnąć zachętę lub wskazówki do dalszego rozwoju. Powinno to też być okazją do rzutowania w przyszłość, do zastanowienia się nie tyle nad codziennym planem pracy (na co są inne sposoby) - ile nad ważniejszymi osiągnięciami i ich cechami, jakie mają odróżniać jutro od dziś i od wczoraj.
Gdy niedawno przeglądałem sprawozdania prasy z przed 30 lat znalazłem omówienie otwarcia Akademii Lekarskiej w Gdańsku, podkreślające jej podstawowe założenia programowe, a wśród nich uspołecznienie i upraktycznienie studiów lekarskich. Były to niezbędne cele na owe czasy i ówczesną sytuację.

zbudowanych w interesie całej ludności. Stała się, czy staje się coraz lepszym narzędziem w budowie postępu. Lekarze i inni pracownicy zdrowia rozszerzają swoje pojmowanie człowieka w zdrowiu i chorobie; starają się go zrozumieć i traktować nie tylko jako psycho-fizyczną jedność biologiczną, ale także jako jednostkę społeczną i jako członka grupy społecznej i całego społeczeństwa.

I tu nasuwa się chyba oczywiste pytanie - czy w planowaniu norm i w budowie form i struktur układu społecznego, politycznego i administracyjnego, a także i w praktyce stosowania tych form i norm - planiści, organizatorzy i praktycy fachowi i administracyjni, decydujący o rzeczywistych wynikach planów i założeń - nie powinni - z kolei - lepiej zapoznać się z żywym tworzywem całej struktury społecznej tj. zrozumieć, że człowiek jest nie tylko jednostką społeczną statystyczną czy ekonomiczną (zakładając, że to już osiągnęli), ale także zapoznać się z człowiekiem jako jednostką psycho-fizyczną, biologiczną i kulturową żyjącą stale w stanie równowagi chwiejnej pod wpływem czynników psychicznych, fizycznych, kulturowych i w ogóle ekologicznych. Te czynniki działają bądź ujemnie, bądź dodatnio na jego zdrowie, jego reakcje i jego postępowanie. W ten sposób cele i zamierzenia polityki społecznej z założeń teoretycznych przekształcają się w żywe

działanie harmonizujące interes mas ludzkich z interesem jednostki, jej naturą i rozwojem.

Tak więc z narzędzia budowy społecznej, medycyna staje się jej współtwórcą współdziałając w tworzeniu norm, metod i celów zgodnych z potrzebami, możliwościami i aspiracjami człowieka. Medycyna powinna pomóc innym czynnikom kierującym rozwojem społeczeństwa wdrażać to zrozumienie w planowanie i praktykę nie tylko od święta, ale i na codzień, nie tylko w sprawach służby zdrowia, ale wszystkich innych dotyczących człowieka. To chyba miał na myśli Kartezjusz w XVII wieku; gdy w swoim „Discours sur la methode” doradzał, że jeśli kiedyś ludzkość dojrzeje do ułożenia owego życia w sposób mądry i słuszny, to trzeba będzie szukać potemu środków w medycynie. Czas ten już nadszedł.

Nawet mając tylko jedno życie chyba warto je zaangażować w dążeniu ku temu celowi.

prof. dr Edward Grzegorzewski
b. Pełnomocnik Rządu do spraw Akademii Lekarskiej w Gdańsku
pierwszy Rector Magnificus (wg wówczas obowiązującej ustawy o szkołach akademickich)
pierwszy Dyrektor Działu Kształcenia Światowej Organizacji Zdrowia Narodów Zjednoczonych (w stanie spoczynku)

Wrzesień 1974 r.

prof. dr hab. Stefan Raszeja

Moje spojrzenie na rozwój AMG w latach 1966-1975

Pochodzę z rodziny od co najmniej kilku pokoleń związanej z Pomorzem Gdańskim, w szczególności z ziemią kociewską. Tu upłynęły moje szczęśliwe lata dzieciństwa i młodości, udziału w oddziałach partyzanckich „Gryfa Pomorskiego”. Kiedy po zakończeniu wojny przygotowywałem się do uzyskania świadectwa dojrzałości w starogardzkim liceum, nic jeszcze nie wiedziałem o mającej powstać w Gdańsku Akademii Lekarskiej. Stąd też dla realizacji moich marzeń, tj. studiów medycznych, wzorem moich starszych braci, zgłosiłem się we wrześniu 1945 r. do Uniwersytetu Poznańskiego. Tam też pozostałem po studiach, doktoryzowałem się i habilitowałem. Nadszedł jednak rok 1964, kiedy to rozpisano konkurs na stanowisko kierownika Katedry Medycyny Sądowej w Gdańsku, w związku ze śmiercią jej dotychczasowego kierownika, wielce zasłużonego dla tej Uczelni - prof. Stanisława Manczarskiego. Od tego czasu jako reimplantowany „tuziemiec” przez pełne 30 lat związałem się z życiem gdańskiej Akademii Medycznej.

Adaptacja w nowym środowisku akademickim nie jest na ogół rzeczą łatwą. Miałem szczęście. Trafiałem na wspaniałych ludzi, wyrozumiałych, życzliwych, otwartych, wyciągających pomocną dłoń. Wśród starszej generacji byli nimi przede wszystkim profesorowie: Reicher, Górski, Kielanowski, T. Bilikiewicz, wśród młodszych docenci: Zieliński, Sztaba, Zegarski, Angielski, Świca, Gałuszko.

I wówczas, gdy już w pełni zaangażowałem się w przebudowę kierowanego przeze mnie Zakładu, a również swojej kadry - wezwał mnie ówczesny rektor prof. Penson, mianując mnie peł-

nomocnikiem ds. studenckich. Była to społecznie wypełniana rola dzisiejszego prorektora ds. dydaktycznych, którego to wówczas jeszcze nie przewidziano w składzie prorektorów. Stało się to dla mnie wielkim przeżyciem; konfrontowałem własne studenckie doświadczenia z problemami nurtującymi gdańską młodzież akademicką, z jej kłopotami oraz potrzebami, również kulturalnymi i socjalnymi. Było to w okresie, gdy nowe osiedle studenckie przy ul. Dębowej stworzyło rzeczywiście dobre warunki dla normalnej działalności klubu studenckiego. Funkcję tę pełniłem tylko rok, gdyż już w 1966 roku Rada Wydziału Lekarskiego w tajnym głosowaniu (sic! wówczas obowiązywała jeszcze „popaździernikowa” ustawa o szkolnictwie wyższym) wybrała mnie dziekanem Wydziału Lekarskiego (kontrkandydatem był doc. E. Mozolewski z Kliniki Laryngologicznej).

Odtąd przez dziewięć lat byłem „uwikłany” we władzach Uczelni (3 lata - dziekan, 3 lata - prorektor ds. nauki, 3 lata - rektor). Nie chciałbym, by było to uznane za wyraz kokieterii, ale ja naprawdę każde nowe powołanie przeżywałem jako ogromny stres, a moje wyrażanie zgody każdorazowo poprzedzone było wielodniowym „przekonywaniem” mnie o konieczności podjęcia tych obowiązków. Najprzyjemniej wspominam okres kierowania wydziałem. Wynika to z dwóch okoliczności. Po pierwsze dlatego, że to stanowisko zapewnia bezpośredni kontakt z młodzieżą, po drugie - że nieliczna wówczas jeszcze Rada Wydziału (20-25 członków) składała się ze wspaniałych ludzi, których wystąpienia były dla dziekana niezwykle cenne, a szczere, ostre i często kontrowersyjne wypowiedzi wielu profesorów były przedstawiane zawsze w sposób kulturalny. To powodowało, że każde posiedzenie Rady Wydziału było wielkim przeżyciem, nie tylko zawodowym. Zajmowane przeze mnie później stanowiska przyniosły mi znacznie mniej satysfakcji, chociaż dawały mi możliwość poznania mechanizmu działania Uczelni jako całości, a także wpływania na jej rozwój.

Moją relację o tym okresie rozpoczęną od podkreślenia, że przyszło mi wówczas działać w sytuacji sprzyjającej zarówno rozwojowi inwestycyjnemu Uczelni, jak i wyraźnej dynamizacji przyrostu kadry wysoko kwalifikowanej. Wystarczy przypomnieć, że właśnie w okresie 1969-1975 unowocześniono szereg zakładów i klinik oraz wybudowano kilka znaczących, nowych obiektów. Między innymi w 1970 r. oddano do użytku pozostałe zakłady Wydziału Farmaceutycznego na 240 miejsc laboratoryjnych i 300 miejsc audytoryjnych. W 1969 r. Biblioteka Główna AMG otrzymała nowy obszerny budynek, wyposażony w przestronne magazyny, nowoczesną czytelnię i introligatornię. Połączając od 1972 roku oddawano do użytku pomieszczenia dla telegammaterii, dobudowano wielokondygnacyjny zespół diagnostyczno-operacyjny dla klinik neurochirurgicznej i okulistycznej oraz dodatkowy pawilon dla kliniki psychiatrycznej. Mianem dużego osiągnięcia inwestycyjnego można określić zakończenie budowy zakładów teoretycznych Wydziału Lekarskiego.

Nie zdawaliśmy sobie wówczas sprawy, że nasza dynamika inwestycyjna była w dużym stopniu pochodną sztucznej koniunktury gospodarczej kraju, do której doszło w pierwszej połowie lat 70. w głównej mierze w następstwie uzyskania z „zachodu” poważnych pożyczek dewizowych. Byłoby jednak niedobrze, gdybyśmy tej koniunktury nie wykorzystali, gdyż w przeciwnym razie fundusze te zostałyby, być może, przeznaczone na cele mniej szlachetne. Czy zrobiliśmy wszystko, aby maksymalnie wykorzystać sprzyjające wówczas warunki dla rozwoju Uczelni? Patrząc na to z perspektywy minionego czasu, mam podstawę sądzić, że niestety nie wyczerpaliśmy w pełni sprzyjających okoliczności. Wkrótce po tym rozpoczął się regres gospodarczy i podczas kadencji mego następcy obcinano sporo dotacji, skreślano z planów wiele zamierzonych inwestycji. W ten sposób, będące wówczas w programie budowy instytutu chirurgii, drugiego etapu zakładów teore-

tycznych, instytutu stomatologii i dwóch domów studenckich, pozostały do dziś nie zrealizowane.

Wprowadzona w latach 1970-1971 struktura instytutowa, narzucona nam przez resort zdrowia, wbrew prognozom pesymistów uzyskała w niektórych specjalnościach pozytywną ocenę. Tak np. - co podkreślają te instytuty, które przetrwały do dzisiaj - wywarła ona korzystny wpływ na integrację nauczania, również stworzyła lepsze możliwości koncentracji wyposażenia aparatury. W tym czasie zwiększone dotacje MZIOS, a częściowo wpływy z NFOZ spowodowały wyraźną poprawę w zaopatrzeniu w aparaturę naukową ówczesnych instytutów. Nakłady na ten cel w 1974 r. wzrosły 3-krotnie w stosunku do 1970 r. Wśród szczególnie cennej aparatury można wymienić nowoczesny wówczas zestaw do badań naczyniowych, zestawy do intensywnego nadzoru dla Instytutu Chirurgii, nowoczesny aparat do radiologicznej diagnostyki raka sutka, laser argonowy do zabiegów okulistycznych, dalsze „sztuczne nerki”, scyntygraf, automatyczne zestawy pomiarowe do analiz spektrofotometrycznych, spektrofotometr atomowo-absorpcyjny itp. urządzenia.

Powstały więc warunki do podjęcia prac naukowych i do szybkiego przyrostu wykwalifikowanej kadry. Sprzyjało temu również powstanie szeregu wąsko specjalistycznych jednostek w ramach poszczególnych instytutów. Wtedy właśnie powstały tak ważne dziś kliniki, jak torako- i kardiochirurgiczna, chirurgii onkologicznej, nefrologiczna, kardiologiczna, kardiologii dziecięcej itp. W latach 1972-1975 rokrocznie przybierało ponad 40 doktorów nauk medycznych i farmaceutycznych oraz 10

doktorów habilitowanych, co było nie lada osiągnięciem. Bardzo wielu dzisiejszych kierowników klinik i zakładów właśnie wówczas zdobywało szlify naukowe.

Dzięki tak znacznemu przyrostowi kadry naukowej Uczelnia mogła zaspokoić zapotrzebowanie na wykwalifikowanych pracowników nie tylko u siebie, ale również w placówkach szpitalnych Trójmiasta i tworzącej się filii Wydziału Lekarskiego w Bydgoszczy.

Ideę powołania Zespołu Nauczania Klinicznego w Bydgoszczy bardzo popierał rektor prof. Górski, a ostateczna realizacja tego zamysłu wymagała wielu wysiłków zarówno ze strony władz rektorskich, jak i dziekańskich (m.in. prof. Gałuszki, ówczesnego dziekana). Pod koniec mej kadencji rektorskiej w 1975 r. doszło do przekształcenia Zespołu Nauczania Klinicznego w filię AMG. Filia dysponowała już wtedy budynkiem audytorijnym z aulą i salami seminaryjnymi, biblioteką i tzw. „Domem nauki”.

W tym samym czasie zostały u nas wprowadzone nowe formy dokształcania lekarzy „z terenu”. Dzięki wprowadzeniu przez dr. W. Zegarskiego tzw. „kaskadowego” systemu szkolenia podyplomowego, corocznie ze szkolenia AMG korzystało ponad 1300 lekarzy.

Z kolei pozaprogramowy studencki ruch naukowy doszedł wówczas do swego szczytu: w 32 kołach naukowych w roku 1974 zrzeszonych było ponad 200 studentów, co stanowiło prawie 10% ogółu studiujących. Wprowadzony właśnie w 1975 r. medal studencki „Primus inter pares” miał stworzyć klimat szacunku dla wzorowego studenta, wyróżniającego się wynikami w nauce.

Dzięki ofiarnej pracy personelu uczającego w Studium WF bardzo dobrze rozwijały się studenckie sekcje sportowe. Przez 6 lat, od 1969 r. do 1975 r. Uczelnia nasza wiodła niekwestionowany prymat w Polsce w zakresie osiągnięć sportowych wśród akademii medycznych. Po 3-krotnym zdobyciu mistrzostwa Polski akademii medycznych, Minister Zdrowia w 1974 r. wręczył naszej reprezentacji puchar (do tego czasu przechodni) na stałe.

Działalność naukowa mogła się rozwijać nie tylko dzięki inwestycjom i aparaturze, o której już mówiłem, ale również poprzez włączanie się poszczególnych jednostek Uczelni do realizacji badań naukowych w ramach tzw. węzłowych lub resortowych problemów. Były to wówczas pierwsze próby dotowania prac naukowych o szczególnie ważnym dla rozwoju nauki znaczeniu. Można by je nazwać protoplastami dzisiejszych dotacji czy grantów z KBN.

Mimo sporych ograniczeń w wymianie naukowej z zachodem („żelazna kurtyna”), udało się nawiązać współpracę z szeregiem znanych placówek naukowych. Jednym z przykładów może być owocna współpraca ze Szpitalem Onze Lieve Gasthuis w Amsterdamie, która zapoczątkowana w 1972 r. trwa do dziś. Dzięki niej w 1974 r. Uczelnia otrzymała płuco-serce, które umożliwiło rozpoczęcie zabiegów chirurgicznych na otwartym sercu.

Wreszcie kilka słów trzeba dodać na temat rozpoczęcia wydawania w 1970 r. roczników AMG. Dzięki poparciu rektora Górskiego, udało mi się (jako ówczesnemu prorektorowi ds. nauki) zmobilizować zespół ludzi, który podjął się pracy redakcyjnej i wydawniczej. *Annales Academiae Medicae Gedanensis* przez wiele lat - dzięki m.in. publikowaniu wyróżniających się prac doktorskich i skróconych wersji prac habilitacyjnych, przyczyniły się do integracji naukowej Uczelni, a jednocześnie - dzięki prowadzeniu szczegółowej kroniki - stały się swoistym archiwum wiedzy o naszej przeszłości.

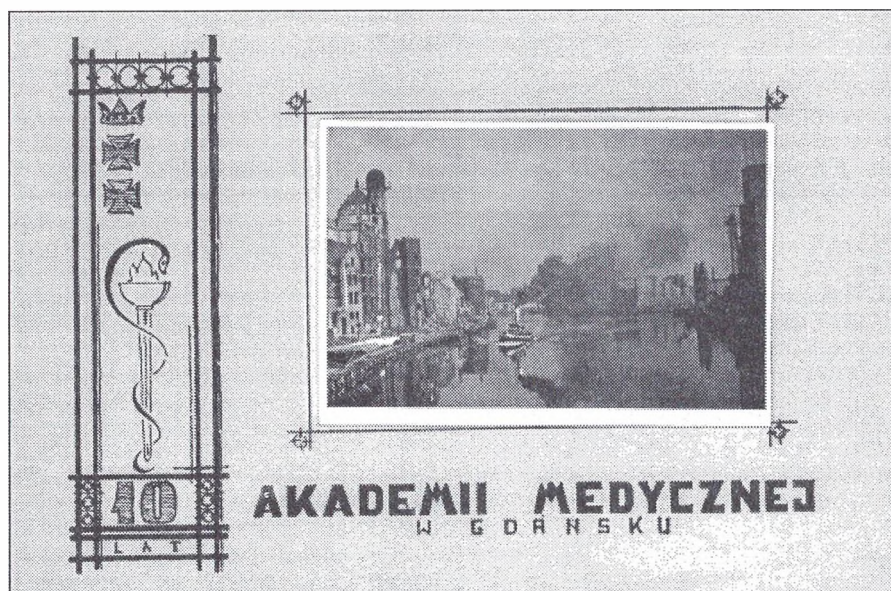
Myślę, że doświadczenia ówczesnych lat mogą być analizowane z różnych punktów widzenia. Jednego jednak jestem pewien, że ówczesny entuzjazm moich kolegów, ich zaangażowanie osobiste w rozwój Uczelni, są godne wielkiego uznania. Zgodnie z piękną myślą wyrażoną przez Asnyka: „Nie depczcie przeszłości ołtarzy choć możecie sami doskonalsze wznieść” - powinniśmy szukać wzorców nie tylko wśród obcych, ale również w bogatej historii naszej Alma Mater.

Jak obchodziliśmy pierwszy jubileusz Uczelni?

Obok zamieszczamy reprint obwoluty programu obchodów 10-lecia AMG. Na balu w „Grand Hotelu” w Sopocie w dniu 18 lutego 1956 r. prezentowano program rozrywkowy, którego jednym z punktów była przedstawiona poniżej „HISTORIA CHOROBY” pióra B. L. Imielińskiego i nieżyjącego już, nieodżałowanej pamięci M. Andrzeja Janickiego.

Zaznacza się w tym utworze „odwilżowy”, swobodniejszy już ton wypowiedzi satyrycznej. Choć... jak nadmieniliśmy w zakończeniu występu, z części programu musieliśmy wy-

cofać się... Rakiem (patrz przypisy poz.7).

Wywiad

Chora lat 10 zgłasza się do okresowego badania kontrolnego z powodu uczucia znacznego osłabienia oraz zahamowania wzrostu, co datuje się od trzech lat. Od pewnego czasu dziecko stało się apatyczne, skarży się na senność i przez to opuszcza się w nauce.

Urodzona przez poród kleszczowy, matka (M.Z.)¹ dość rychło przestała karmić z powodu niedoboru pokarmu. W ogóle matka borykała się ze znacznymi trudnościami. Ojciec dziecka, niejaki Ministerion Oświatowicz, wkrótce po przybyciu na świat dziecka i następnych dzieci: Rokitiany² i Stetini³ - porzucił ją. Matka następnie wbrew zasadom równouprawnienia uległa wpływom opinii publicznej i wyszła ponownie za mąż popelniając prawdopodobnie megalians. Ojczym dziewczynki, niejaki Ministracy Wyż-Wyszkołski, przyniósł w wianie kilkoro własnych dzieci. W wyniku wspólnego pożycia przyszło na świat nowe dziecko - AMBa, beniaminek rodziny, święcący niedawno pięciolecie. Opiekę nad pacjentką, ze względu na to iż jest najstarszą - powierzono przygodnym zrywom. Umieszczona na stałe bez matki w okolicy „klimatycznej” dziewczynka czuje się osamotniona, zwłaszcza w okresie niepogody i pluchy zimowej, w lecie tylko wzrasta gwałtownie aktywność rodziców i licznych ciotek. Ze strony innych układów dziecko skarży się, że źle trawi nowe programy w stale zmieniających się mieszkankach, co przyprawia je o mdłości i zawroty głowy. Otoczenie chorej podaje, że od dłuższego czasu, właściwie od chwili urodzenia - obserwuje się obrzmienie węzłów zagadnieniowych, a jeden z nich - węzeł delegacyjny - przebił nawet ostatnio powłoki i sączy przykrą dla badającego treść.

HISTORIA CHOROBY

ORDYNATOR - Komitet Obchodowicz

SZPITAL pod wezwaniem
DZIESIECIOLECIA

HISTORIA CHOROBY
OGÓLNA

L. ks. gl./ks. oddz. _____

Fieczę Szpitala

Oddział Obszarpacyjny

Nazwisko i imię	Academia - Medicoa Gdania	Płeć	nijaka
Miejsce i data urodzenia	1945 Gdańsk		
Stan cywilny	dziecko	Zawód	półsierota
Czy pracuje zarobkowo	nie	Miejsce stałego zamieszkania	Gdańsk, Dębinki 7 o
Adres obecny chorego(ej), jego rodziny lub osoby opiekującej się matka - Ministeria Zdrowowiczowa Warszawa, lub też ojczym Ministracy Wyż-Wyszkołski adres j.poprz. Miodowa			
Leczy się na koszt ZUS /Zakład Uzdrawień Samoistnych/	(Państwa, pomocy społecznej, wst.ay)		
Choruje od	początku	Nie pracuje od	15.XII
Leczony(a) w szpitalu na tę samą chorobę po raz 1			
Wypadek w pracy dnia	195 r. o godz.	Przyjęty(a) dnia	15.XII 195 r.
Rozpoznanie, zlecenia i podpis lekarza dyżurnego			
Inanitia personalis reductiva et hypopoeuniosis chronica			
Wypisany(a) dnia 195 r. jako nieleczonej, nienadający się do leczenia, wyleczony z poprawą, bez poprawy, z pogorszeniem, przeniesiony do			
Zmarł(a) dnia 195 r. o godz. przed upływem 24 godzin, po upływie 24 godzin od chwili przyjęcia do Szpitala			
Leczył(a) się dni			
Rozpoznanie ostateczne kliniczne, powikłania i choroby współistniejące *)			

Z chorób przebytych: do ósmego roku życia podejrzewana o korporancję⁵ wyniszczającą, leczona lewoskrętnym preparatem ZMP. Podejrzenie okazało się wątpliwe, a preparat zdaje się przedawkowano.

Stosowana ostatnio ZMP-ina racemiczna zdaje się wykazywać ślad działania. Badania krwi na obecność związków zawodowych wykazują stale obecność reszty zawodowej, co stwarzało domniemanie choroby, określanej jako morbus Majchrzak-Szlosowski⁶. Przez pewien czas obserwowana w kierunku raka⁷ złośliwego, jednakże po naświetlaniach aparatem sitkowym⁸ okazał się on łagodny.

Wywiad rodowy: pozostałe rodzeństwo rozproszone po świecie, równie słabe i anemiczne, za wyjątkiem przebywającej stale przy matce - młodszej siostry - Warszowi⁹ i wspomnianej już AMBy, które rozwijają się nad podziw dobrze.

Status praesens:

Chora w położeniu krytycznym, wygląd fikuśno-tivoliczny¹⁰, budowy ciała regularnej, rozłożystej, odżywienia podupadłego.

Skóra gruba, w okolicy pośladków głębokie modzele posiedzeniowe.

Czaszka grubościenna, na perswazję i pukanie nietkliwa, bardzo duża wrażliwość w punktach nerwu uposażeniowego. Żrenice okrągłe, wąskie, pole widzenia od strony naukowej i dydaktycznej nieco ograniczone, trochę mniej od strony usługowej. Widzi głównie w ciemnych barwach. Oczopląs poziomy: faza szybka w stronę Białegostoku, wolna - w stronę Szczecina. Dno oczu - zawołowane - widoczne plamy stypendialno-specjalizacyjne.

Nos drożny - w nosie sprawy bytowe pracowników.

Jama ustna - śluzówka barwy przeciętnej, język gruby, czerwony, obłożony patetyczno-sloganowym nalotem. Liczne braki w uzębieniu utrudniają prawidłowe rozgryzanie problemów. Całkowita zgorzel zęba mądrości (dens bibliothecus)¹¹.

Słuch - bardzo ostry, słyszy szelest pióra na odległość Warszawy.

Szyja - smukła, nagina się łatwo.

Klatka biurowa długa, szeroka i głęboka, wyraźnie powłóczy. Duża ilość powietrza zalegającego. Szmer i narzekania o odcieniu urągającym nad całym obszarem przytłumione.

Serce - duże, dobre, w granicach etatowych, akcja w zasadzie miarowa, przerywana licznymi akcjami okolicznościowymi, tony górnotone, szmer delikatne, nieliczne występujące, zamaskowane. Tętno szybkie, około 450 absolwentów/rok.

Dolne partie ciała w obręku ślęzakowatym¹².

Brzuch wzdęty gazami, co utrudnia badanie, obmacywaniem personalnym i głębokim - oporów ani reakcji nie stwierdza się.

Układ moczowo-płciowy - porosty tajemnicą służbową i państwową.

Układ kostny: kościec zdrowy, chód balansujący.

Odruchy masowe żywe, zgodne z instrukcjami.

Stan psychiczny: depresja w planowaniu i delirium w sprawozdawczości.

Konsultacja reumatologiczna - (konsultant prof. Barniczowa¹³).

Kręgosłup ideologiczny ustawiony w linii środkowej, bez odchyień, oparty na bazie zdrowych trzonów, bez cech rozmiękania. Przerostki ościsto-egzaminacyjne nadmiernie rozwinięte. Wyrażna bolesność w punkcie współpracy miasto-wieś. Ruchomość kręgosłupa dostosowana do sytuacji. Przejściową lordozę można wytłumaczyć zmianami atmosferycznymi (odwilż).

Objaw szczytowy prawidłowy.

Krew: (Myelogram ocenił doc. dr Dyk¹⁴)

Myelogram wykazuje: szpik kostny bogatokomórkowy. Przewaga układu czerwonego z nieznaczna skłonnością do politykocytozy i fragmentaryczną anisimocytozą¹⁵. W układzie białokrwinkowym przewaga podzielonych, wśród nich pojedyncze nieodróżniane. Młode, wykazujące cechy uwsteczzenia, szczególnie stypendycy podzielone stażowo i wskutek tego piknotyczne. Demoralocyty gdziekolwiek zarówno w centrum jak i na obwodzie o silnie wybarwionych jądrach. Duża ilość firynogenu¹⁶. Uderza znaczna ilość megalomanoblastów, szczególnie w fazach docentalnych, przy zupełnym niemal braku mikromaniocytów.

Przypisy

1. M.Z. = Ministerstwo Zdrowia
2. Rokitiana - Śląska Akademia Medyczna, początkowo lokalizowana w Rokitnicy
3. Stetinia - Pomorska Akademia Medyczna w Szczecinie
4. AMBa - Akademia Medyczna w Białymstoku
5. Korporancjoza - aluzja do ustawicznie podnoszonego zarzutu „korporancztwa” w działalności studenckiej
6. Wiesław Majchrzak i Józef Szlosowski - działacze Związku Zawodowego Pracowników Służby Zdrowia
7. Jan Rak - dyrektor administracyjny AM w Gdańsku, cieszący się opinią „twardogłowego”
8. tow. Sitkowa - ówczesny I sekretarz Komitetu Uczelnianego PZPR
9. Warszowi - AM w Warszawie
10. „TIVOLI”, w owych czasach odpowiednik klubu studenckiego przy al. Zwycięstwa (wtedy al. Marszałka K. Rokossowskiego)
11. Aluzja do Biblioteki Głównej, mieszczącej się w rozpadającym się baraku
12. Roman Ślęzak - ówczesny kierownik Działu Kadr AMG
13. prof. Janina Barniczowa - kierownik Zakładu Podstaw Marksizmu stanowiąca swego rodzaju postrach studentów i ingerująca w programy nauczania (nawet klinicznego) pod kątem prawomyślności
14. doc. dr Tadeusz Dyk - wybitny internista, znawca problematyki hematologicznej
15. dr Eugeniusz Anisimowicz - były dyrektor administracyjny AMG i wieloletni dyrektor PSK nr 1
16. dr Zenon Firyn - st. asystent Kliniki Ginekologiczno-Położniczej

Strona 3

a	Przebieg choroby	Leczenie
	W N I O S K I ===== Obraz powyższy odpowiada zmianom, jakie opisywano w przebiegu ostrych zatruc woda sodową /tu następuje wyszczególnienie 35 autorów krajowych i z krajów demokracji antycznej	

Dnia 6 maja 1995 roku odbył się Bal Absolwentów Wydziału Lekarskiego AMG. Miał on szczególnie uroczysty charakter ze względu na 50-lecie naszej Uczelni.

We wszystkich salach hotelu „Posejdon” bawiło się do białego rana ponad 300 osób. Sami byliśmy zaskoczeni wielką galą, jaka panowała już od wejścia. Wytwornym kreacjom pań szyku dodawały róże wręczone przez organizatorów. Oficjalnego otwarcia balu dokonał Prorektor ds. Dydaktyki prof. Marek Grzybiak, który był jedynym przedstawicielem licznie zaproszonego grona władz Uczelni. Serdecznie dziękujemy Panu Profesorowi za obecność na tak ważnym dla nas spotkaniu.

Bal absolwentów '95

Czas mijał szybko i gdy wybiła 5 godzina większość z nas chciała bawić się dalej. Liczymy na to, że atmosferę Balu Absolwentów przeniesiemy na Bal Dyplomatyczny.

Bardzo serdecznie dziękujemy organizatorom, dzięki którym staraniom bawiliśmy się tak wspaniale. Mamy nadzieję, że gdy spotkamy się po latach, zabawa będzie równie udana.

Zachęcamy naszych młodszych kolegów, aby w czasie trudnej nauki nie zapominali także o dobrej zabawie.

Absolwenci rocznika 1995

Zabawa była szampańska. Bal prowadził doświadczony wodzirej, dlatego obok różnych gatunków muzyki nie zabrakło dowcipnych konkursów. A warto było brać w nich udział ze względu na atrakcyjne i cenne nagrody. W tym miejscu ukłon w stronę sponsorów (firmy Upjohn, Solvay, Chronos, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne). Hotel „Posejdon” również stanął na wysokości zadania - elegancko serwowano smaczne potrawy. Niespodzianką był piętrowy tort z 50 świeczkami, który o północy „wjechał” na salę. Został pokrojony przez wprawnych, choć początkujących chirurgów.

